

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W OPOLU

LOP-4101-05/2010

Nr ewid.: 180/2010/P10157/LOP

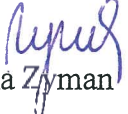
Informacja
o wynikach kontroli
inwestycji jednostek samorządu terytorialnego
z uwzględnieniem projektów
współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej

Opole styczeń 2011 r.

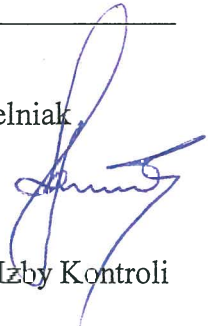
Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość
o gospodarność i skuteczność w służbie
publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się
powszechnym autorytetem najwyższy organ
kontroli państwowej, którego raporty będą
oczekiwanym i poszukiwanym źródłem
informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

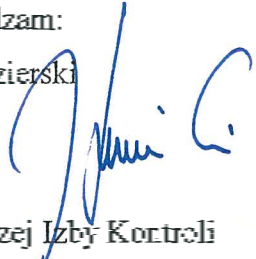
p.o. Dyrektora
Delegatury NIK w Opolu

Iwona Zyman

Akceptuję:
Jacek Kościelniak

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:
Jacek Jezierski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

data: 25. 01. 2011

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 44 45 000
www.nik.gov.pl

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW:	4
1. WPROWADZENIE.....	5
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	6
2.1. OGÓLNA OCENA KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI.....	6
2.2. SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI	6
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	9
3.1. PLANOWANIE I PRZYGOTOWANIE ZADAŃ INWESTYCYJNYCH.....	9
3.1.1. PLANOWANIE INWESTYCJI	9
3.1.2. PROJEKTOWANIE INWESTYCJI	11
3.1.3. WYBÓR WYKONAWCÓW.....	13
3.2. REALIZACJA INWESTYCJI	16
3.2.1. PRZEBIEG REALIZACJI ZADAŃ.....	16
3.2.2. DOKONYWANIE ODBIORÓW ZADAŃ.....	21
3.3. WYDATKOWANIE I ROZLICZANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH	23
3.4. REALIZACJA ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH I ZAŁOŻEŃ PROJEKTOWYCH	25
3.4.1. OSIĄGNIĘCIE PLANOWANYCH CELÓW I EFEKTÓW	25
3.4.2. EKSPLOATACJA WYBUDOWANYCH OBIEKTÓW	26
3.5. FINANSOWE REZULTATY KONTROLI	29
3.6. DZIAŁANIA PODJĘTE PO ZAKOŃCZENIU KONTROLI	29
4. ZAŁĄCZNIKI	30
ZAŁĄCZNIK 1. RAMY PRAWNE KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI	30
ZAŁĄCZNIK 2. WYKAZ OSÓB ZAJMUJĄCYCH KIEROWNICZE STANOWISKA ODPOWIEDZIALNYCH ZA KONTROLOWANĄ DZIAŁALNOŚĆ	33
ZAŁĄCZNIK 3. WYKAZ KONTROLOWANYCH PODMIOTÓW ORAZ OCENY SYNTETYCZNE.....	35
ZAŁĄCZNIK 4. WYKAZ ORGANÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.	52
ZAŁĄCZNIK 5. ZDJĘCIA.....	53

Wykaz skrótów:

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BZP	Biuletyn Zamówień Publicznych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
IZ	Instytucja Zarządzająca
inwestor	jednostka organizacyjna dokonująca inwestycji
IW	Instytucja Wdrażająca
jst	jednostka lub jednostki samorządu terytorialnego
NIK, Izba	Najwyższa Izba Kontroli
ondfp	ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.)
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PINB	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
PIP	Państwowa Inspekcja Pracy
Pb	ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.)
Pw	ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.)
pzp	ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.)
SIWZ	specyfikacja istotnych warunków zamówienia
UE	Unia Europejska
ufp	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)
ufp z 1998 r.	ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.)
ufp z 2005 r.	ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)
uor	ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.)
UZP	Urząd Zamówień Publicznych
WPI	Wieloletni Program Inwestycji – załącznik do budżetu gminy
wójt	wójt lub burmistrz
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
zp	ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 ze zm.)
ZWIK	Zakład Wodociągów i Kanalizacji

1. WPROWADZENIE

Numer i temat kontroli

P/10/157 Inwestycje jednostek samorządu terytorialnego z uwzględnieniem projektów współfinansowanych z budżetu UE.

Uzasadnienie podjęcia kontroli

Kontrola została podjęta przez NIK z własnej inicjatywy, z uwagi na wielkość środków finansowych budżetu państwa i UE przeznaczonych na inwestycje realizowane przez jst oraz ze względu na liczne nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli doraźnych (rozpoznawczych). NIK negatywnie oceniła, uwzględniając kryterium gospodarności, budowę letniego stoku narciarskiego w Pietrowicach (Gmina **Głubczyce**) wybudowanego w 2004 r. z mat igielitowych za 259,8 tys. zł, który już po pięciu latach został zdemontowany ze względu na zły stan techniczny. Stwierdzono również, że w ramach przygotowania do realizacji budowy gimnazjum przez Gminę **Skarbimierz**, zlecono opracowanie projektu technicznego gimnazjum wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę na terenie, na którym nie była możliwa lokalizacja obiektu oświatowego, co spowodowało przesunięcie terminu opracowania dokumentacji oraz budowy gimnazjum o ponad 2 lata. Z kolei Gmina **Praszka** wybudowała instalację zaopatrującą odbiorców w ciepłą wodę, która składała się m.in. z 180 kolektorów słonecznych za 244,7 tys. zł. Jednakże już po dwóch latach eksploatacji zostały one odłączone, gdyż okazały się zbędne, z uwagi na niedostosowanie liczby ogniw słonecznych (tzw. solarów) w stosunku do potrzeb odbiorców.

Cel kontroli

Celem głównym kontroli było dokonanie oceny prawidłowości realizacji przez jst (badania ograniczono do gmin) w latach 2004-2007 zadań inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu UE, z uwzględnieniem zachowania projektowanych właściwości użytkowych i warunków ich eksploatacji (trwałości) do 30 czerwca 2010 r.

Cele szczegółowe

Celami szczegółowymi było dokonanie ocen prawidłowości planowania i przygotowania inwestycji, ich realizacji, wydatkowania i rozliczania środków finansowych oraz wywiązywania się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, w tym osiągniętych efektów w zakresie trwałości inwestycji. Dodatkowo celem kontroli było sprawdzenie, czy w kontrolowanej działalności nie występowały nieprawidłowości uzasadniające podejrzenie korupcji lub nieprawidłowości mające cechy mechanizmów korupcjogennych.

Podmioty objęte kontrolą

Kontrolę przeprowadzono, na podstawie art. 2 ust 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹ z uwzględnieniem kryteriów legalności, gospodarności i rzetelności, w okresie od 15 kwietnia do 15 października 2010 r. w 36 gminach na terenie 12 województw (po trzy gminy w danym województwie) oraz w jednej spółce eksploatującej stację uzdatniania wody. Czynności kontrolne prowadziło 12 Delegatur NIK² (odpowiednio na terenie danego województwa).

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Delegatury w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze

2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez gminy zadań inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej w latach 2004-2007.

Przyjmując pozytywną ocenę uwzględniono:

- rzetelne i terminowe przygotowanie i planowanie zadań,
- zapewnienie rzetelnego nadzoru nad ich realizacją,
- terminową realizację większości kontrolowanych zadań,
- zapewnienie wykonywania obowiązków związanych z oddawaniem do użytku obiektów budowlanych,
- rzetelne rozliczanie zrealizowanych zadań na warunkach wynikających z umów zawieranych z wykonawcami oraz instytucjami dofinansującymi te zadania,
- gospodarne wydatkowanie środków na ich realizację,
- osiągnięcie zamierzonych celów, efektów i rezultatów,
- zachowanie właściwości użytkowych (trwałości) wybudowanych obiektów zgodnie z wymaganiami umów o dofinansowanie oraz zagwarantowanie warunków ich prawidłowej eksploatacji.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- przeprowadzaniu i dokumentowaniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w sposób nierzetelny oraz z naruszeniem obowiązujących przepisów (co w sześciu przypadkach miało wpływ na wybór wykonawcy),
- nieterminowym i nierzetelnym ewidencjonowaniu kosztów realizowanych zadań inwestycyjnych,
- nierzetelnym przeprowadzeniu i dokumentowaniu odbiorów realizowanych zadań,
- nienaliczaniu i niedochodzeniu kar umownych od wykonawców zadań,
- zaniechaniu wypełnienia obowiązków w zakresie utrzymania obiektów budowlanych.

2.2. Synteza wyników kontroli

**Skala inwestycji
objętych kontrolą**

Dzięki wsparciu Funduszy Europejskich w 36 kontrolowanych gminach, w latach 2004-2007 zrealizowano 206 przedsięwzięć inwestycyjnych za 415 198,6 tys. zł, dofinansowanych z budżetu UE kwotą 240 503,2 tys. zł (58 %). Kontrolą objęto 80 (39 %) z ww. przedsięwzięć o wartości 218 735,4 tys. zł (53 %), które uzyskały wsparcie finansowe z budżetu UE w łącznej kwocie 127 857,5 tys. zł (58 %).

Wszystkie kontrolowane inwestycje, w okresie do zakończenia kontroli NIK, zachowały swoje właściwości użytkowe, a zatem ich trwałość³ nie budziła zastrzeżeń. Wymienione inwestycje zostały zrealizowane zgodnie z założeniami projektowymi i rozliczone przez instytucje finansujące oraz były wykorzystywane przez kontrolowane gminy.

**Planowanie
i przygotowanie
inwestycji**

1. We wszystkich 36 kontrolowanych gminach prawidłowo uzasadniano potrzebę podjęcia realizacji 80 zbadanych inwestycji. Prawidłowo planowano koszty realizacji 79 zadań. Wszystkie inwestycje posiadały niezbędne i aktualne projekty, a na realizację 79 z nich uzyskano z odpowiednim wyprzedzeniem niezbędne pozwolenia. Prawidłowo dokonano wyboru wykonawców 74 inwestycji. Niemniej jednak w dziewięciu gminach stwierdzono brak należytej staranności na etapie przygotowania przedsięwzięć inwestycyjnych (przed wszczęciem postępowań). Badania kontrolne postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych przez 13 gmin, w 21 przypadkach (26 % kontrolowanych zadań) wykazały nieprawidłowości dotyczące m.in. wszczęcia postępowań pomimo braku aktualnych kosztorysów inwestorskich, nieodrzucenia ofert pomimo zaistnienia przesłanek do ich odrzucenia i udzielenia dodatkowego zamówienia wykonawcy wyłonionemu w trybie z wolnej ręki (na wykonanie projektu), pomimo braku okoliczności uzasadniających zastosowanie tego trybu. Ww. nieprawidłowości miały wpływ na wybór wykonawców 6 zadań inwestycyjnych (7 %). [str. 9]

**Realizacja
inwestycji**

2. Realizację 76 zadań inwestycyjnych (95 % kontrolowanych) zakończono w terminach umownych, w wyniku m.in. zapewnienia przez gminy rzetelnego nadzoru inwestorskiego. Zgodnie z projektami i pozwoleniami (zgłoszeniami) zrealizowano 78 zadań (97 %). Gminy zapewniły rzetelny odbiór 77 zadań (96 %) oraz uzyskały pozwolenia na ich użytkowanie. W przypadku 74 zadań (92 %) dokonano terminowo wymaganego zawiadomienia o zakończeniu budowy. W tym obszarze, w 16 gminach, stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na realizacji robót budowlanych bez wymaganych zgłoszeń oraz pozwoleń, użytkowaniu obiektów bez dokonania stosownych zawiadomień lub uzyskania pozwoleń, nieuzasadnionym dokonywaniu zmiany terminów umownych lub niezachowaniu zasady pisemności w przypadku ich zmiany, nienaliczaniu lub zaniżaniu kar umownych, a także ich niedochodzeniu. [str. 16]

**Wydatkowanie
i rozliczanie
środków
finansowych**

3. Wyniki przeprowadzonych kontroli 80 przedsięwzięć inwestycyjnych (w 36 gminach) wskazują, że wszystkie spełniały wymagania umów o dofinansowanie. W 34 gminach terminowo regulowano płatności wobec wykonawców. W przypadku 35 gmin wydatki na zadania rzetelnie zaewidencjonowano. W 32 gminach rzetelnie oraz bez zbędnej zwłoki zaewidencjonowano powstałe w wyniku realizacji ww. zadań środki trwałe. We wszystkich 36 gminach rzetelnie rozliczono zrealizowane inwestycje z wykonawcami robót, a w 35 z instytucjami finansującymi. Jednocześnie w 12 gminach stwierdzono nieprawidłowości polegające na nierzetelnym rozliczaniu zadań inwestycyjnych, tj. m.in.: nieterminowym regulowaniu zobowiązań i ewidencjonowaniu środków trwałych oraz nierzetelnym ewidencjonowaniu

³ Trwałość inwestycji to okres, w którym obiekt zachowuje swoje właściwości użytkowe. Określona jest dla normalnych, czyli założonych przy projektowaniu warunków eksploatacji.

kosztów inwestycji. Wynikało to m.in. z braku skutecznego nadzoru wójtów nad tą sferą działalności kontrolowanych urzędów. [str. 23]

**Zobowiązania
umowne i założenia
projektowe**

4. W wyniku realizacji wszystkich 80 zadań osiągnięto cele zakładane w umowach o dofinansowanie, a w przypadku 78 z nich (97 %) osiągnięto założone w projektach i umowach o dofinansowanie rezultaty. Prawdłowo użytkowano (eksploatowano) obiekty wybudowane w ramach 70 zadań objętych kontrolą (87 %). Jednocześnie w dwóch gminach nie osiągnięto założonych w projektach i umowach o dofinansowanie rezultatów, a przypadku 16 gmin stwierdzono nieprawidłowości dotyczące eksploatacji obiektów oraz jej dokumentowania. [str. 25]

**Mechanizmy
korupcjogenne**

5. W wyniku kontroli stwierdzono występowanie korupcjogennego mechanizmu dowolności postępowania w następujących obszarach:

- przy zlecaniu wykonywania prac projektowych - nieuzasadnione wydłużanie terminów wykonania tych prac, niedochodzenie kar umownych oraz zlecanie wykonania opracowań w trybie z wolnej ręki (pomimo braku przesłanek);
- przy wyborze wykonawców zadań w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych - w pięciu gminach⁴ nieprawidłowości dotyczyły m.in. wszczęcia postępowań pomimo braku aktualnych kosztorysów inwestorskich, nieodrzućenia ofert pomimo zaistnienia przesłanek do ich odrzućenia i udzielenia dodatkowego zamówienia wykonawcy wyłonionemu w trybie z wolnej ręki (pomimo braku przesłanek) - ww. nieprawidłowości stanowiły rażące przykłady dowolności postępowania;
- przy realizacji zadań - wydłużanie terminów umownych ich zakończenia i usunięcia usterek oraz niedochodzenie należności z tytułu kar umownych lub dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia. Ponadto nieegzekwowanie należności z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania robót, pomimo wydatkowania środków własnych na usunięcie wad i usterek w okresie objętym gwarancją.

W zakresie finansowania zadań stwierdzono występowanie korupcjogennego mechanizmu słabości kontroli wewnętrznej polegającego na: dopuszczeniu do dokonywania płatności na rzecz wykonawców po terminach umownych, nierzetelnym ewidencjonowaniu wydatków za realizację zadań oraz wskazujące na brak zachowania zasady wielu oczu - przypadki braku kontrasygnaty skarbnika na umowach i wymaganych dekretacji na fakturach.

⁴ Morąg, Kórník, Wapno, Gołdap i Rzepin

3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI*

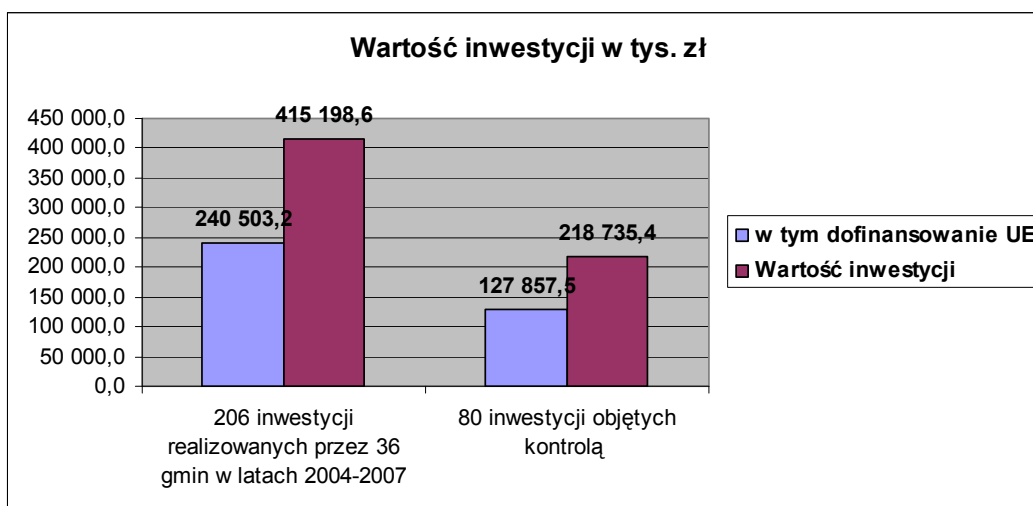
W latach 2004-2007 36 kontrolowanych gmin zrealizowało 206 przedsięwzięć inwestycyjnych o łącznej wartości 415 198,6 tys. zł, dofinansowanych z budżetu UE kwotą 240 503,2 tys. zł (58 %).

Kontrolą objęto 80 (39 %) z ww. przedsięwzięć o wartości 218 735,4 tys. zł (53 %), które uzyskały wsparcie finansowe z budżetu UE w łącznej kwocie 127 857,5 tys. zł (58 %), co zobrazowano na wykresie nr 1. Kontrolowane przedsięwzięcia dotyczyły:

- rewitalizacji centrów wsi i obiektów,
- budowy i remontów obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
- budowy sieci wodociagowych i kanalizacyjnych,
- budowy i remontów dróg.

Wszystkie inwestycje objęte kontrolą zostały zrealizowane zgodnie z założeniami projektowymi i rozliczone przez instytucje finansujące oraz były wykorzystywane przez kontrolowane gminy zachowując swoje właściwości użytkowe.

Wykres nr 1: Wartość inwestycji realizowanych przez gminy objęte kontrolą:

3.1. Planowanie i przygotowanie zadań inwestycyjnych

3.1.1. Planowanie inwestycji

Ustalenia: We wszystkich 36 gminach objętych kontrolą wyczerpująco uzasadniano realizację 80 kontrolowanych inwestycji. W przypadku 79 inwestycji prawidłowo zaplanowano koszty ich realizacji. I tak np.: w Gminie **Brańsk** sporządzono założenia programowe inwestycji budowy szkoły oraz studium wykonalności i założenia techniczno-ekonomiczne dla przebudowy i modernizacji dróg. W Gminie **Ciechanowiec** przystępując do realizacji inwestycji opracowano studium wykonalności, zaś dla sieci wodociagowej opracowano również uzasadnienie jej wykonania. W Gminie **Tłuchowo** opracowano studium wykonalności dla budowy drogi.

*Część III – Szczegółowa koncentruje się na obszarach, w których stwierdzono nieprawidłowości

Jednocześnie w przypadku pięciu (z 80 objętych kontrolą) zadań inwestycyjnych zrealizowanych przez cztery gminy⁵ stwierdzono nieprawidłowości polegające na: ujęciu (w dwóch gminach⁶) kwot wydatków w WPI na poszczególne zadania w 2006 r. niezgodnych z kwotami wydatków zaplanowanych w budżetach gmin.

1. W Gminie Miłoradz nierzetelnie określono we wnioskach o dofinansowanie środki niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów:

W ramach zadania Kształtowanie centrum wsi Kończewice – doposażenie świetlicy i budowa parkingów w Kończewicach zaplanowano i zakupiono projektor i ekran do projektora (za 3,5 tys. zł). Ostatecznie urządzenia te okazały się zbędne i wypożyczono je Szkole Podstawowej w Kończewicach. Dla zadania Odnowa zabytkowego obiektu świetlicy oraz modernizacja przestrzeni w centrum wsi Stara Kościelna zaplanowano (ujęto w umowie o dofinansowanie) wyposażenie świetlicy w dwa programy komputerowe, zamiast potrzebnych i zakupionych dwóch kompletów, tj. sześciu programów (za 2,2 tys. zł). Wykonano również we własnym zakresie remont 123 m² chodnika, zamiast planowanych 91 m² (ujętych we wniosku o dofinansowanie) oraz dodatkowo poza planem wybudowano cztery place na terenie rekreacyjnym (za 7,4 tys. zł). Brak ujęcia niezbędnej liczby programów komputerowych we wniosku, wyjaśniono przeoczeniem, zaś wykonanie większej powierzchni chodnika i placów oszczędnościami uzyskanymi w związku z przeprowadzeniem tych prac we własnym zakresie.

2. Miasto Dąbrowa Górnicza na etapie składania wniosku o dofinansowanie (24 stycznia 2006 r.) nie posiadało ostatecznej koncepcji wykonania Eurocampingu Błędów⁷ oraz kompletnej dokumentacji projektowej i kosztorysowej.

Dopiero w lipcu 2006 r. opracowano ostatecznie dokumentację projektową oraz kosztorysową odwodnienia terenu, na którym miał być zlokalizowany Eurocamping, a w kwietniu i sierpniu 2007 r. program funkcjonalno-użytkowy i projekty architektoniczno-budowlane planowanych do budowy domków campingowych. Ostateczne decyzje o pozwoleniu na budowę Urząd otrzymał 10 sierpnia 2006 r. (bazy) oraz 4 września 2007 r. (domków). Spowodowało to m.in. przesunięcie o przeszło rok terminu zakończenia zadania (z 22 listopada 2006 r. na 3 grudnia 2007 r.), przy jednoczesnym skróceniu z 10,5 do 5 miesięcy zakładanego okresu realizacji robót budowlanych. Skutkiem braku odpowiedniego przygotowania zadania był również wzrost jego wartości całkowitej o 110,3 % w stosunku do wartości ustalonej w umowie o dofinansowanie (z 2 121,7 tys. zł do 4 461,7 tys. zł) oraz zwiększenie z 318,3 tys. zł do 2 542,5 tys. zł zaangażowania środków własnych gminy (o 799 %), co było działaniem niegospodarnym.

Skutki i zagrożenia: Nieprawidłowości na etapie przygotowania ww. inwestycji spowodowały: wydatkowanie środków na zakup zbędnego wyposażenia oraz wykonanie robót, które nie były objęte umową o dofinansowanie, jak również doprowadziły do wydłużenia terminu zakończenia budowy oraz znacznego wzrostu kosztów realizacji (w przypadku Eurocampingu aż ośmiokrotnie). Nieprawidłowości dotyczące planowania ww. zadań doprowadziły do braku spójności pomiędzy budżetem gminy a załącznikiem do tego budżetu stanowiącym WPI. Skutkami braku odpowiedniego przygotowania inwestycji była ich nieprawidłowa realizacja. Natomiast niewłaściwe przygotowanie

⁵ Ujazd, Namysłów, Miłoradz i Dąbrowa Górnicza

⁶ Gminy Ujazd i Namysłów

⁷ Baza biwakowo-campingowo-rekreacyjna w miejscowości Błędów

zadań grozi brakiem uzyskania dofinansowania, a w konsekwencji brakiem realizacji inwestycji istotnych dla społeczności lokalnych.

Wnioski pokontrolne NIK⁸:

Wzmoczenie nadzoru nad przygotowaniem realizacji zadań inwestycyjnych w szczególności w przedmiocie określania ich zakresu rzeczowego, kosztów i terminów wykonania (**Dąbrowa Górnicza**).

Wdrażanie wniosków NIK:

Prezydent **Dąbrowy Górniczej** poleceniem służbowym z 16 listopada 2010 r. zobowiązał naczelników wydziałów i kierowników komórek równorzędnych Urzędu do wzmoczenia nadzoru nad przygotowaniem realizacji zadań inwestycyjnych, w tym współfinansowanych ze środków UE, w szczególności w przedmiocie określania ich zakresu rzeczowego, kosztów, terminów wykonania, a także nad zgodnym z przepisami udzielaniem zamówień publicznych.

3.1.2. Projektowanie inwestycji

Ustalenia: Wszystkie 36 gmin posiadały komplety niezbędnych i aktualnych projektów budowlanych dla wszystkich 80 zrealizowanych inwestycji, a dla 79 inwestycji uzyskano z odpowiednim wyprzedzeniem niezbędne pozwolenia na ich realizację. I tak np.: w Gminach **Wielka Nieszawka** (budowa oczyszczalni i sieci wodno-kanalizacyjnej), **Pruszc** (przebudowa dróg i budowa Centrum Sportowego), **Sobków** (budowa oczyszczalni i sieci wodno-kanalizacyjnej) oraz **Kije** (budowa oczyszczalni i sieci wodno-kanalizacyjnej) opracowano projekty techniczne wraz z kosztorysami dla realizowanych inwestycji oraz uzyskano niezbędne pozwolenia na ich budowę z odpowiednim wyprzedzeniem.

W siedmiu gminach⁹ stwierdzono, że w przypadku dziewięciu zadań inwestycyjnych (11 % kontrolowanych) wystąpiły nieprawidłowości na etapie ich projektowania. I tak: w Gminie **Żarki** sześć z dziewięciu zbadanych dokumentacji projektowych wykonano po upływie terminu do ich wykonania wynikającego z zawartych umów (od czterech do 180 dni). Pomimo tego od projektantów nie egzekwowano kar umownych.

1. W Mieście Dąbrowa Górnicza zlecono wykonanie dokumentacji projektowej w trybie z wolnej ręki pomimo braku przesłanek dla zastosowania ww. trybu.

Dla zadania Utworzenie Centrum Wsparcia Gmina zawarła z wykonawcą wyłoniłym w trybie z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 5) umowę (z 2 września 2005 r.) na opracowanie dokumentacji (projektu budowlanego, kosztorysu inwestorskiego, części wniosku aplikacyjnego oraz studium wykonalności) o wartości 39,0 tys. zł, pomimo braku przesłanek dla zastosowania ww. trybu. Projekt budowlany i kosztorys dla ww. zadania wykonano odpowiednio w lipcu i sierpniu 2005 r., tak więc ich zlecenie 2 września 2005 r. faktycznie sankcjonowało jedynie ich wcześniejsze wykonanie.

2. Burmistrz Strzelec Opolskich zmienił termin opracowania dokumentacji kanalizacji Warmątowic z naruszeniem przepisu art. 76 ustawy zp.

Do umowy (z 14 listopada 2002 r.) na opracowanie dokumentacji budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej z infrastrukturą techniczną wsi Warmątowice – I etap Burmistrz

⁸ W części szczegółowej przedstawiono wybrane (charakterystyczne dla opisywanego obszaru) wnioski zawarte w wystąpieniach pokontrolnych

⁹ Dąbrowa Górnicza, Żarki, Strzelce Opolskie, Namysłów, Mielno, Trzebnica i Sulechów

zawarł aneksy (z 15 czerwca i 15 września 2003 r.) wydłużające umowny termin jej realizacji o 44 dni. Aneksy zawarto z naruszeniem przepisu art. 76 ust. 1 i 2 ustawy zp z uwagi na ich uzasadnienie koniecznością uzgodnienia trasy z GDDKiA, pomimo że okoliczność ta była znana już na etapie zlecenia opracowania. Spowodowało to pozbawienie Gminy możliwości naliczenia kary umownej z tego tytułu w wysokości 2,2 tys. zł.

3. Burmistrz Namysłowa zaakceptował wydłużenie terminu opracowania dokumentacji basenu krytego o 15 dni z naruszeniem przepisu art. 144 ust. 1 ustawy pzp. Ponadto Gmina, w ramach ww. zadania, zleciła wykonanie robót dodatkowych wykonawcy wyłonionemu w trybie z wolnej ręki, pomimo braku przesłanek dla zastosowania tego trybu oraz nie naliczyła kar umownych za nieterminowe wykonanie ww. robót dodatkowych.

Dokumentację projektową budowy Centrum Turystyki i Rekreacji w Namysłowie (krytej pływalni) sporządzono w oparciu o umowę (z 13 maja 2004 r.), w której zobowiązano projektanta m.in. do uzyskania wszelkich niezbędnych uzgodnień i pozwoleń na realizację tego zadania do 30 listopada 2004 r. Burmistrz zaakceptował przedłużenie terminu jej zakończenia o 15 dni (aneks z 24 listopada 2004 r.), uzasadniając to przedłużającym się postępowaniem w sprawie o wydanie pozwolenia na budowę spowodowanego koniecznością uzgodnienia projektu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Opolu. Wymienione pozwolenie na budowę uzgodnione na podstawie art. 39 ust. 3 i 4 ustawy Pb, wydano bez zbędnej zwłoki, a tym samym okoliczność ta nie mogła być podstawą przedłużenia terminu wykonania zadania. Zawarcie ww. aneksu było niezgodne z art. 144 ust. 1 ustawy pzp i pozbawiło Gminę możliwości dochodzenia kary umownej w wysokości 6,5 tys. zł. Burmistrz w ramach tego zadania zawarł umowę (z 22 czerwca 2004 r.) na opracowanie kolejnego projektu - przebudowy basenu letniego, za wynagrodzeniem w kwocie 43,9 tys. zł, z terminem opracowania 30 listopada 2004 r. Umowę zawarto w trybie z wolnej ręki, na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 pzp, pomimo że nie zaistniały przesłanki zastosowania tego trybu. Opracowanie dodatkowego projektu nie było niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego (projektu basenu krytego). Projekty basenu letniego odebrano w dniu 15 grudnia 2004 r., tj. 15 dni po ww. terminie umownym. Burmistrz nie skorzystał jednak z określonej w umowie możliwości naliczenia kary za nieterminowe wykonanie przedmiotu umowy w wysokości 0,2 % wynagrodzenia za każdy dzień zwłoki (1 318 zł), co było działaniem nierzetelnym i niegospodarnym.

4. W Gminie Mielno przyjęto do realizacji projekt kanalizacji Łazy etap II zawierający błąd dotyczący posadowienia przepompowni.

Na skutek błędu w projekcie budowlanym pompownie ścieków P-1 posadowiono na działce gruntu 103/31 stanowiącej własność prywatną, do której Gmina nie posiadała prawa dysponowania na cele budowlane. Do dnia zakończenia inwestycji osoby sprawujące nadzór nie wykazały ww. błędu.

5. Burmistrz Sulechowa zlecił wykonanie projektu Sali Wiejskiej bez zawarcia wymaganej umowy.

Burmistrz zlecił (w sierpniu 2004 r.) wykonanie dokumentacji projektowej na adaptację budynku na Salę Wiejską w Klepsku bez zawarcia pisemnej umowy i bez stosownego zabezpieczenia interesów gminy. W rezultacie określony w zleceniu termin wykonania dokumentacji (do końca września 2004 r.) został przekroczony o 68 dni przez projektanta, który nie poniósł z tego tytułu żadnych konsekwencji.

6. W Mieście Trzebnica dokonano nierzetelnego odbioru dokumentacji remontu Ratusza.

Projekt budowlany na remont elewacji i dachu budynku ratusza (za 15,0 tys. zł), pomimo wytycznych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dot. wymiany stolarki okiennej (analogicznej do oryginału), nie zawierał: zwymiarowania wszystkich okien, określenia które z okien podlegają wymianie oraz które są oknami podwójnymi, a które pojedynczymi. Było to niezgodne z dyspozycją § 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego¹⁰.

Skutki i zagrożenia: Nieprawidłowości w zakresie projektowania inwestycji prowadziły do przedłużania terminów ich realizacji. Ponadto stwierdzono przypadki podejmowania przez inwestorów działań (m.in. polegających na nieuzasadnionych zmianach terminów) ograniczających możliwość egzekwowania od wykonawców należytego i terminowego wykonania prac projektowych. Dwa przypadki zlecenia wykonania opracowań projektowych wykonawcy wyłonionemu w trybie z wolnej ręki, pomimo braku przesłanek, mogą mieć szczególne konsekwencje (np. utrata dofinansowania), bowiem w finansowaniu tych zadań wykorzystywane są środki UE; budżetu państwa. Zagrożeniami wynikającymi z braku odpowiedniego projektowania inwestycji może być wzrost kosztów oraz wydłużenie terminów realizacji. Natomiast braki w projektach mogą mieć wpływ na jakość wykonanych robót oraz rzetelność ich odbioru. Stwierdzono możliwość występowania mechanizmów korupcjogennych polegających na dowolności postępowania. Dotyczyło to nieuzasadnionego wydłużania terminów robót, niedochodzenia kar umownych od wykonawców, jak i zlecenie opracowań wykonawcom wyłoniomym w trybie z wolnej ręki.

Wnioski pokontrolne NIK:

1. Wzmożenie nadzoru nad udzielaniem zamówień publicznych (**Dąbrowa Górnicza**).
2. Podjęcie skutecznych działań mających na celu egzekwowanie od wykonawców terminowego wykonywania zleconych zadań oraz kar umownych w przypadku opóźnień w ich realizacji (**Strzelce Opolskie i Namysłów**).

Wdrażanie wniosków NIK:

1. Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza zobowiązał naczelników wydziałów i kierowników komórek równorzędnych Urzędu Miejskiego do wzmożenia nadzoru nad przygotowaniem realizacji zadań inwestycyjnych, w szczególności w przedmiocie określania ich zakresu rzeczowego, kosztów i terminów wykonania.
2. Burmistrz **Strzelec Opolskich** zorganizował spotkanie pracowników z udziałem radcy prawnego, na którym dokonano analizy procesu sporządzania dokumentacji projektowej na potrzeby realizowanych inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem egzekwowania od projektantów dochowania terminów ich opracowywania. Ponadto zaplanowano w budżecie na rok 2011 środki na specjalistyczne szkolenia osób nadzorujących inwestycje.

3.1.3. Wybór wykonawców

Ustalenia: Prawidłowo dokonano wyboru wykonawców 74 zadań. I tak np.: w Gminach **Wiślica** (budowa drogi i ścieżka dydaktyczna), **Mrągowo** (modernizacja

¹⁰ Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz. 1133

zabytkowego budynku szkoleniowego, hali sportowej oraz zagospodarowania terenów) oraz **Strzelce Opolskie** (budowa kanalizacji sanitarnych) postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzono i udokumentowano zgodnie z ustawą pzp, a umowy zawarte z wykonawcami były zgodne z ofertami i przedmiotem zamówienia określonym w SIWZ.

W 13 gminach¹¹ stwierdzono nieprawidłowości przy udzielaniu ogółem 21 zamówień publicznych (26 % zbadanych). Sześć gmin¹² wszczęło postępowania o udzielenie zamówień publicznych pomimo braku aktualnych kosztorysów inwestorskich. Pięć gmin¹³ nie przekazało do UZP lub nie zamieściło na stronie internetowej Urzędu wymaganych ogłoszeń albo zamieściło je ze zwłoką. W przypadku czterech gmin¹⁴ osoby wykonujące czynności w postępowaniach o zamówienie publiczne nie złożyły wymaganych oświadczeń (art. 17 ust. 2 ustawy pzp). Dwie gminy¹⁵ nie podały w treści ogłoszenia wymaganych warunków udziału w postępowaniu. Ponadto w Gminie **Twardogóra** nie podano przed otwarciem ofert kwoty, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia. W Gminie **Żarki** nierzetelnie dokumentowano prace komisji przetargowej (brak podpisów na liście obecności) oraz wszczęło postępowania o zamówienia publiczne we wszystkich trzech objętych kontrolą inwestycjach z trzymiesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminów zapisanych w umowach o dofinansowanie. Ponadto Burmistrz **Żarek** zawarł umowę z wykonawcą termomodernizacji, który nie wniósł wymaganego zabezpieczenia wykonania umowy. Gmina **Rzepin** w przypadku zapytania o cenę na nadzór inwestorski dla obu objętych badaniem inwestycji nie załączyła do zaproszeń kierowanych do oferentów SIWZ oraz skierowała zaproszenia w przypadku zapytania o cenę na nadzór inwestorski rozbudowy kina do czterech, a nie wymaganych pięciu oferentów. W Urzędzie Gminy **Wapno** brak było protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia na roboty dodatkowe oraz nie wykluczono z udziału w postępowaniu oferenta pomimo, że nie złożył on oświadczenia o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu na dostawę autobusu dla WTZ. W **Pruszczu** na załącznikach (ZP-12 do 16 i 18) do protokołów z postępowań przetargowych, brak było dat ich sporządzenia. W sześciu spośród ww. 13 gmin nieprawidłowości miały wpływ na wybór oferty. I tak:

1. W Gminie **Gołdap** w ramach prowadzonego postępowania przetargowego nie odrzucono oferty jednego wykonawcy, mimo że nie spełniała ona wymogów SIWZ.

Gmina zawarła z wykonawcą umowę (z 15 września 2006 r.) na nadzór inwestorski nad adaptacją budynku pokoszarowego za wynagrodzeniem 26,8 tys. zł. Umowę zawarto w wyniku rozstrzygniętego (7 września 2006 r.) postępowania - przetargu nieograniczonego, w którym oferty wykonawcy nie wykluczono wbrew wymogom art. 89 ust. 1 pkt 2 pzp. Oferta ta nie spełniała wymogów SIWZ, tj. wykonawca nie złożył aktualnego odpisu z KRS, wykazu dokumentów stanowiących integralną część oferty oraz oświadczenia o zobowiązaniu do realizacji zamówienia w określonym terminie.

2. W Gminie **Morąg** w ramach prowadzonego przetargu nieograniczonego nie odrzucono jednej z ofert, pomimo że zawierała ona takie same nieprawidłowości, jak inna odrzucona oferta.

¹¹ Dobrzyniewo Duże, Miłoradz, Buczkowice, Żarki, Morąg, Kórnik, Pruszcz, Wapno, Twardogóra, Trzebnica, Ujazd, Gołdap i Rzepin

¹² Dobrzyniewo Duże, Miłoradz, Buczkowice, Żarki, Morąg i Kórnik

¹³ Dobrzyniewo Duże, Pruszcz, Wapno, Kórnik i Twardogóra

¹⁴ Miłoradz, Ujazd, Wapno i Trzebnica

¹⁵ Gołdap i Twardogóra

W przetargu nieograniczonym na wykonanie II etapu kanalizacji we wsi Bramka, Urząd nierówno traktował oferentów, gdyż odrzucił ofertę jednego z przedsiębiorców, a przyjął innego, mimo że w obu występowały takie same nieprawidłowości, polegające na niezgodności oferty z SIWZ (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy pzp). W obu ofertach były różnice pomiędzy poszczególnymi pozycjami w kosztorysie ofertowym a przedmiarami zawartymi w SIWZ. W wyniku rozstrzygnięcia ww. przetargu Gmina zawarła umowę z wykonawcą (z 17 maja 2005 r.) na kwotę 901,5 tys. zł. Nierówne traktowanie oferentów stwierdziła również Instytucja Pośrednicząca, w wyniku czego Gmina utraciła dofinansowanie w wysokości 746,9 tys. zł.

3. W Gminie Wapno dokonano wyboru wykonawcy, który podlegał wykluczeniu oraz zlecono roboty dodatkowe w trybie z wolnej ręki, pomimo braku przesłanek dla zastosowania takiego trybu postępowania.

Zamówienie publiczne na budowę WTZ o wartości 803,6 tys. zł udzielone zostało (27 kwietnia 2005 r.) wykonawcy, który podlegał wykluczeniu z prowadzonego postępowania na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy pzp, gdyż jego oferta nie była zabezpieczona wadium w przedłużonym o 12 dni okresie związania z ofertą. Komisja przetargowa nie wezwała wykonawcy do przedłużenia tego terminu. Ponadto ww. wykonawcy udzielono (6 czerwca 2005 r.) dodatkowego zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych o wartości 60,4 tys. zł w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy pzp, pomimo braku okoliczności uzasadniających zastosowanie tego trybu.

4. W Gminie Kórnik zlecono roboty dodatkowe wykonawcy w trybie z wolnej ręki, pomimo braku przesłanek dla zastosowania ww. trybu.

Wykonawcy budowy przedszkola wyłonionemu w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego zlecone zostały wykonawcy wyłonionemu w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 roboty dodatkowe objęte dwoma umowami (z 4 maja i 6 lipca 2005 r.) o łącznej wartości 158,3 tys. zł. Polegały one na wykonaniu m.in. instalacji sygnalizacji alarmowej p.poż. i włamaniowej, ścianek działowych boksów szatniowych, ścian osłonowych śmietnika z chodnikiem, studzienek ściekowych z przykanalikami oraz dróg dojazdowych z płyt żelbetowych. Roboty dodatkowe zlecono, pomimo braku przesłanki do zastosowania ww. trybu, polegającej na zaistnieniu sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia.

5. W Gminie Rzepin udzielono zamówienia publicznego na roboty dodatkowe z pominięciem przepisów ustawy pzp.

Gmina zleciła (20 czerwca 2007 r.) wykonawcy rozbudowy kina Chrobry z pominięciem przepisów ustawy pzp wykonanie robót dodatkowych na kwotę 196,5 tys. zł. Burmistrz uzasadniał powyższe zleceniem ich wykonawcy wyłonionemu w trybie z wolnej ręki (na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy pzp). Roboty te obejmowały jednakże wcześniej planowane do wykonania w II etapie i zaprojektowane połączenie budynków i nie mogły zatem być zlecone w tym trybie (brak sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia).

6. Miasto Trzebnica bezpodstawnie unieważniło pierwsze postępowanie przetargowe na skanalizowanie wsi Księgnice.

Miasto w trybie art. 93 ust. 1 pkt 4 pzp unieważniło (18 stycznia 2006 r.) postępowanie przetargowe na budowę ww. kanalizacji. Unieważnienie bezpodstawnie uzasadniono tym, że cena najkorzystniejszej oferty lub oferta z najniższą ceną przewyższa kwotę, którą zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Jak ustalono Gmina posiadała zabezpieczone środki na realizację ww. zadania, czego potwierdzeniem było

m.in. rozpoczęcie drugiej procedury przetargowej 9 lutego 2006 r. Drugi przetarg zakończył się wyborem wykonawcy, który zaoferował wykonanie zadania za 2 688,5 tys. zł, a w I postępowaniu przetargowym złożył ofertę spełniającą wymogi SIWZ niższą o 403,2 tys. zł.

Skutki i zagrożenia: Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały wyborem oferentów z naruszeniem zasad, w tym uczciwej konkurencji, trybu i form przewidzianych w przepisach dot. zamówień publicznych. W szczególności skutkiem nieprawidłowości w Gminie Morąg była utrata przyznanego dofinansowania ze środków UE do jednego z zadań. Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponoszą wójtowie, którzy powinni zapewnić taki system kontroli i ocen dokumentów składanych przez oferentów, aby wyeliminować oferty niekompletne (niezgodne z SIWZ) oraz wyznaczać na członków komisji przetargowych osoby gwarantujące rzetelną ocenę składanych ofert i wybór wykonawców zadań. Nieprawidłowości te mają szczególne znaczenie z uwagi na to, że w finansowaniu ww. inwestycji zaangażowane zostały środki UE, budżetu państwa, a ich koszty mogły być zawyżone. Zagrożeniem wynikającym z nieprzestrzegania ustawy pzp przy wyborze wykonawców może być utrata dofinansowania oraz wybór oferty zawierającej warunki niepodlegające weryfikacji na rynku wykonawców, a tym samym pozbawienie się możliwości wyboru oferty najkorzystniejszej. Kontrole wprawdzie nie ujawniły okoliczności bezpośrednio wskazujących na akty korupcji, jednakże wykazały możliwość występowania w pięciu gminach mechanizmu korupcjogennego dowolności postępowania przy udzieleniu zamówień publicznych, w zakresie oceny dokumentów składanych przez oferentów, wyboru wykonawców oraz zatwierdzania trybu wyboru wykonawców zadań.

Wnioski pokontrolne NIK:

Aktualizowanie kosztorysów inwestorskich stanowiących podstawę ustalania wartości zamówienia publicznego oraz ustalenie wewnętrznych unormowań dla członków komisji przetargowej celem wyeliminowania przypadków nierównego traktowania oferentów (**Morąg**).

Wdrażanie wniosków NIK:

Burmistrz **Morąga** zapewnił aktualizację kosztorysów inwestorskich przed rozpoczęciem postępowania przetargowego oraz bieżącą kontrolę ww. zakresu w ramach sprawowanego nadzoru. Ponadto zobowiązał wszystkie osoby mogące potencjalnie zostać członkami komisji przetargowej do przestrzegania przepisów ustawy pzp (w tym art. 7 – równego traktowania wykonawców) oraz dodatkowo zaplanował skierowanie tych osób na szkolenie z zakresu ustawy pzp.

3.2. Realizacja inwestycji

3.2.1. Przebieg realizacji zadań

Ustalenia: Realizację 76 zadań inwestycyjnych zakończono w terminach umownych, a przy ich realizacji zapewniono rzetelny nadzór inwestorski. Zgodnie z projektami i na podstawie pozwoleń (zgłoszeń) zrealizowano 78 zadań. I tak np.: w Gminie **Śmigiel** (budowa sieci wodociągowej oraz remont Domu Wiejskiego) zapewniono wymagany nadzór nad realizacją inwestycji oraz realizowano je w terminach i zakresach określonych harmonogramami oraz zgodnie z warunkami umownymi. W Mieście **Świdnica** dwie kontrolowane inwestycje drogowe, a w gminach **Ciechanowiec** (modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodno-kanalizacyjnej)

i **Dobrzyniewo Duże** (budowa kanalizacji sanitarnej i kompleksu boisk) wymienione zadania zakończono w ustalonych terminach umownych.

Natomiast nieprawidłowości przy realizacji robót stwierdzono w 17 gminach¹⁶. Dotyczyły one: w Gminie **Karsin** wykazania w protokole odbioru końcowego i inwentaryzacji powykonawczej różnych długości wykonanych kolektorów sanitarnych oraz zlecenia wykonania robót dodatkowych z naruszeniem przepisów ustawy pzp. W Gminie **Miloradz** stwierdzono brak wymaganego zgłoszenia niektórych robót budowlanych. W Gminie **Buczkowice** sfinansowano koszty modernizacji boisk (za 42,2 tys. zł) jako roboty dodatkowe, podczas gdy były to rozwiązania zamienne. W Gminie **Żarki** nie założono przed rozpoczęciem robót dwóch dzienników budów, a brak rzetelnego nadzoru nad realizacją obowiązku wnoszenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez wykonawcę, spowodował, że w trakcie realizacji jednego zadania przez ponad dwa miesiące nie było zabezpieczenia (po wydłużeniu terminu realizacji). W Gminie **Ujazd** wpisywano różne daty zakończenia tych samych robót w protokołach odbioru i dziennikach budowy oraz nie dokumentowano usunięcia usterek. W Gminie **Strzelce Opolskie** stwierdzono brak wpisu w dzienniku budowy dotyczącego osoby sprawującej nadzór autorski oraz pełnienie nadzoru inwestorskiego przez 24 dni bez zawarcia pisemnej umowy z inspektorem. W Gminie **Dębno** dokonano jednorazowego odbioru kilkakrotnie (w innych terminach) zgłaszanych do odbioru różnych robót zanikających oraz dokonywano wpisów w dzienniku budowy przez osoby niewymienione w jego części ogólnej. W Gminie **Krosno Odrzańskie** stwierdzono opóźnione wykonanie stacji uzdatniania wody oraz brak udokumentowania nadzoru inwestorskiego nad modernizacją studni poboru wody. W Gminie **Wapno** nie zapewniono skutecznego nadzoru nad realizacją budowy WTZ. W Gminie **Węgrów** nie sporządzono aneksów wydłużających terminy realizacji umów (pięć na siedem przypadków). Miasto **Trzebnica** nierzetelnie prowadziło dzienniki budowy. W przypadku ośmiu z ww. 16 gmin nieprawidłowości miały wymiar finansowy lub nosiły znamiona działań nielegalnych.

1. Burmistrz **Namysłowa** dokonał zmiany umowy polegającej na wydłużeniu terminu wykonania basenu krytego z naruszeniem przepisu art. 144 ust. 1 ustawy pzp.

Do umowy na budowę basenu (z 24 lipca 2006 r.) Burmistrz Namysłowa zawarł cztery aneksy zmieniające terminy zakończenia robót: termin wykonania umowy przesunięto o 244 dni (tj. o 54 %), a wykonania robót branży drogowej o 548 dni (tj. 456 %). Zmiany terminów uzasadniano wysokim poziomem wód gruntowych i brakiem możliwości wykonania części dróg wewnętrznych spowodowanym prowadzeniem robót budowlanych w drugiej części obiektu (budynku krytej pływalni). Wysoki poziom wód gruntowych wokół istniejącego budynku basenu krytego był znany już na etapie projektowania, a fakt wykonywania robót w drugiej części budynku był znany stronom w chwili podpisywania umowy, a zatem zmiany została dokonana z naruszeniem art. 144 ust. 1 pzp. Zawarcie ww. aneksów spowodowało niemożność dochodzenia przez Gminę kar umownych z tytułu nieterminowego ich wykonania w kwocie 4 510,6 tys. zł. Było to również działanie mogące wskazywać na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy ondfp.

2. W Gminie **Wapno** wybudowano i użytkowano urządzenia służące do oczyszczania wód deszczowych na podstawie nieaktualnego pozwolenia wodnoprawnego,

¹⁶ Karsin, Miloradz, Buczkowice, Żarki, Ujazd, Strzelce Opolskie, Namysłów, Dębno, Krosno Odrzańskie, Wapno, Karlino, Mielno, Węgrów, Twardogóra, Trzebnica, Rzepin i Sulechów

a zgłoszenia zakończenia ich budowy dokonano dopiero po 5 latach. Wybudowano również 4 latarnie parkowe bez wymaganego pozwolenia na budowę.

Gmina przystąpiła do wykonania urządzeń służących do oczyszczania wód deszczowych w kwietniu 2005 r., na podstawie pozwolenia wodno-prawnego, które utraciło ważność 31 grudnia 2004 r., wbrew przepisom art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy Pw. Dopiero po pięciu latach od zakończenia ich budowy Gmina zgłosiła ten fakt PINB i od 16 września 2005 r. użytkuje wybudowany piaskownik i separator ropopochodnych bez wymaganego zezwolenia. Cztery latarnie parkowe znajdujące się przy budynku WTZ zostały wybudowane pomimo braku pozwolenia tj. z naruszeniem art. 28 ust. 1 ustawy Pb.

3. W Gminie Karlino dokonano w trzech przypadkach zmian umów w zakresie terminów zakończenia zadań z naruszeniem przepisów art. 144 ust. 1 ustawy pzp.

W przypadku trzech inwestycji (budowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Mierzyn, budowa Polsko Niemieckiego Centrum Kultury w Pobłociu Wielkim oraz przebudowy i wyposażenia Karlińskiego Ośrodka Kultury) dokonano zmian umów w stosunku do treści ofert przedłużając terminy ich zakończenia od 22 do 59 dni, mimo że nie wystąpiły przesłanki określone w art. 144 ust. 1 ustawy pzp. Spowodowało to brak możliwości dochodzenia przez Gminę kar umownych z tytułu nieterminowego wykonania umów w łącznej kwocie 274,5 tys. zł.

4. W Gminie Mielno obciążono wykonawców kanalizacji Mielna etap II i III karami w wysokości niższej niż wynikające z umów oraz dokonano zmiany trasy przebiegu kanalizacji bez uzyskania decyzji o zatwierdzeniu projektu zamiennego.

W przypadku inwestycji Mielno etap II o wartości 2 586,3 tys. zł termin zakończenia robót budowlanych określony umową został przekroczony o 89 dni, a wykonawcę obciążono jedynie karą w wysokości 30,0 tys. zł, tj. niższą o 430,4 tys. zł od wynikającej z warunków przedmiotowej umowy. Podobnie w przypadku inwestycji Mielno etap III o wartości 849,7 tys. zł termin zakończenia przekroczono o 147 dni, a Wójt obciążył wykonawcę karą w kwocie 20,0 tys. zł, tj. niższą o 229,8 tys. zł od umownej. Działania te były niegospodarne. W trakcie realizacji inwestycji budowy kanalizacji Łazy II dokonano zmiany jej trasy nie uzyskując decyzji o zatwierdzeniu projektu zamiennego. Odstępstwo to zostało wykazane podczas kontroli obowiązkowej przeprowadzonej 27 maja 2010 r., co skutkowało m.in. koniecznością sporządzenia i przedstawienia do 15 grudnia 2010 r. projektu zamiennego oraz zapłaty kary nałożonej przez PINB w kwocie 60,0 tys. zł.

5. W Gminie Twardogóra nie wyegzekwowano od wykonawcy kary umownej w pełnej wysokości.

Budowę kąpieliska zakończono 3 dni po terminie umownym oraz nie usunięto w wyznaczonym terminie stwierdzonych wad. Gmina naliczyła z tego tytułu wykonawcy karę w łącznej wysokości 112,7 tys. zł, z czego poprzez potrącenie z wystawionej przez wykonawcę faktury uregulowano 98,0 tys. zł. Pozostała do zapłaty kwota naliczonej kary wraz z odsetkami na dzień zakończenia kontroli wynosiła 16,2 tys. zł i nie została przez Gminę wyegzekwowana. Ostatnie wezwanie do zapłaty zostało skierowane do wykonawcy w listopadzie 2009 r. Było to działanie nierzetelne i niegospodarne oraz mogące wskazywać na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ondfp.

6. W Mieście Trzebnica nie naliczono kar umownych za nieterminowe wykonanie remontu Ratusza.

Gmina nie naliczyła kar umownych w wysokości 161,3 tys. zł za nieterminowe wykonanie postanowień umowy na remont Ratusza. Za ww. kary umowne zlecono wykonawcy wykonanie dodatkowych robót, przy czym brak ich wyceny (zaginęła) nie pozwolił na ustalenie ich wartości. Ustalono, że wykonane roboty dodatkowe były niezbędne do osiągnięcia efektu końcowego remontu i mieściły się w kwocie (47,4 tys. zł) do wysokości której wykonawca był zobowiązany wykonać wszelkie inne wyniki w trakcie realizacji prac roboty niezbędne do osiągnięcia efektu końcowego. Było to działanie nierzetelne i niegospodarne oraz mogące wskazywać na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ondfp.

7. W Gminie Rzepin stwierdzono wady i usterki wykonanej inwestycji oraz brak zapewnienia rzetelnego nadzoru nad jej realizacją. Nie zawiadomiono PIP o zakończeniu budowy oraz nie wyegzekwowano przewidzianej w umowie wypłaty zabezpieczenia z polisy ubezpieczeniowej za nieusunięcie wad i usterek w określonym terminie.

Rozbudowa kina Chrobry została wykonana z wadami i usterkami (m.in. pęknięcie ściany szczytowej i nieszczelności dachu), które nie zostały usunięte do dnia zakończenia kontroli NIK, mimo upływu 2,5 roku od jej zakończenia (12 października 2007 r.). Podejmowane przez Gminę działania wobec wykonawcy ograniczały się do korespondencji i nieudokumentowanych rozmów, kończących się wyrażeniem zgody na kolejne przesunięcia terminu usunięcia wad. Projektant wprowadził wiele odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego, których nie wykazał w projekcie technicznym oraz nie odnotował w dzienniku budowy (m.in. zmiana geometrii dachu, grubości ścian nośnych), co skutkowało nie załączeniem do wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie kopii rysunków projektu budowlanego wraz z naniesionymi zmianami, pomimo obowiązku wynikającego z art. 57 ust. 2 ustawy Pb. Ponadto nie zawiadomiono PIP o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania. Do dnia zakończenia kontroli nie wyegzekwowano wypłaty zabezpieczenia z polisy ubezpieczeniowej do kwoty 47,8 tys. zł za nie usunięcie wad i usterek w określonym terminie, co było działaniem nierzetelnym i niegospodarnym.

8. W Gminie Sulechów stwierdzono nierzetelne dokumentowanie i rozliczanie wydatków na budowę kanalizacji.

Nieprawidłowo rozliczono budowę kanalizacji i przepompowni ścieków w Brzeziu, tj. dokonano rozliczenia inwestycji ryczałtowo w maksymalnej kwocie wynoszącej 1 474,6 tys. zł, zamiast w oparciu o wymagany umową kosztorys powykonawczy sporządzony w oparciu o książki obmiarów zweryfikowane przez inspektora nadzoru. Ponadto wypłacono: bez wymaganego zawarcia umowy kwotę 17,8 tys. zł za roboty dodatkowe na ww. kanalizacji oraz kwotę wyższą o 9.8 tys. zł za budowę Sali Wiejskiej w wyniku zmian zakresu robót, na które nie sporządzono protokołów konieczności i aneksów do umowy.

Skutki i zagrożenia: Wymienione nieprawidłowości doprowadziły m.in. do niedotrzymania przez wykonawców terminów umownych zakończenia zadań bez wad i usterek, wybudowaniem i użytkowaniem obiektów z naruszeniem obowiązujących przepisów oraz nieuzyskanie należnych wpływów z tytułu kar umownych i wypłaty zabezpieczenia. Nieprawidłowości te mogą mieć szczególne konsekwencje z uwagi na uwarunkowania umowne w zakresie terminów zakończenia zadań określonych w umowach o dofinansowanie. Zagrożeniem wynikającym z niezapewnienia przez inwestorów skutecznego nadzoru i nieegzekwowania rzetelnego dokumentowania przebiegu realizacji inwestycji oraz odbiorów robót (w tym zanikających), może być brak możliwości skutecznego dochodzenia od wykonawców prawidłowego

i terminowego ich wykonania, usunięcia wad i usterek oraz dochodzenia kar umownych, co może powodować wymierne skutki finansowe dla budżetów kontrolowanych gmin. Stwierdzono możliwość występowania mechanizmu korupcyjnego dowolności postępowania w zakresie rozstrzygnięć dotyczących nienaliczanie lub niedochodzenie należnych kar umownych

Wnioski pokontrolne NIK:

1. Podjęcie skutecznych działań organizacyjnych mających na celu egzekwowanie od wykonawców terminowego wykonywania zleconych zadań, egzekwowanie kar umownych w przypadku opóźnień w ich wykonywaniu, w tym w usuwaniu usterek oraz egzekwowanie od osób odpowiedzialnych rzetelnego prowadzenia dzienników budowy (**Namysłów**).
2. Podjęcie działań w celu uzyskania pozwolenia na użytkowanie piaskownika i separatora ropopochodnych oraz doprowadzenie do zgodności z prawem działań Gminy polegających na nielegalnym wybudowaniu latarni parkowych (**Wapno**).
3. Egzekwowanie kar umownych w przypadkach nieterminowej realizacji umów (**Karlino**).
4. Doprowadzenie inwestycji Łazy II w Gminie Mielno do stanu zgodnego z prawem, tj. wykupu gruntu pod pompownią P-1, uzyskanie decyzji o zatwierdzeniu projektu zamiennego oraz uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie kanalizacji ściekowej (**Mielno**).
5. Podjęcie skutecznych działań na rzecz wyegzekwowania od wykonawcy budowy kąpieliska w Twardogórze pełnej wysokości kary umownej wraz z należnymi odsetkami (**Twardogóra**).
6. Zapewnienie skutecznego nadzoru nad przebiegiem realizacji inwestycji w szczególności w zakresie jakości robót budowlanych oraz płatności za wykonane roboty. Rzetelną realizację obowiązków związanych z oddaniem obiektów budowlanych do użytkowania w tym: wykazywanie w dokumentach załączanych do wniosku o pozwolenie na użytkowanie obiektu wprowadzonych zmian nieodbiegających w sposób istotny od zatwierdzonego projektu budowlanego oraz zawiadamianie wszystkich właściwych instytucji o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektu. Ponadto wnioskowano o wyegzekwowanie od wykonawcy Domu Kultury w Rzepinie wszystkich należności Gminy z tytułu kosztów naprawy oraz kar umownych wraz z odsetkami za nieusunięcie stwierdzonych wad i usterek (**Rzepin**).

Wdrażanie wniosków NIK:

1. Burmistrz **Namysłowa** przeprowadził szkolenia w zakresie przygotowania i realizacji inwestycji dot.: m.in. rzetelnego ich przygotowania, egzekwowania od wykonawców terminowości ich wykonania i usuwania wad oraz właściwego prowadzenia dokumentacji budowy, realizacji zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie. Wprowadził zasadę cotygodniowych rad budowy przy inwestycjach oraz w celu uniknięcia błędów zasadę, że każdą inwestycję w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Inwestycji prowadzą dwie osoby – zasada dwóch par oczu. W tymże wydziale zamontowano tablicę, na której zapisywane są ważne informacje z umów, które należy respektować podczas realizacji inwestycji.
2. Wójt **Wapna** 2 września 2010 r. dokonał zgłoszenia do PINB o zakończeniu budowy urządzeń doczyszczających wody deszczowe w miejscowości Wapno, wysłał zawiadomienia o zakończeniu inwestycji do Państwowej Straży Pożarnej, Państwowego

Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz PIP. Natomiast Sprawę legalizacji latarni przekazano Kierownikowi WTZ i jest ona w trakcie wyjaśniania.

3. Rada Gminy **Mielno** podjęła (30 września 2010 r.) uchwałę o wyrażeniu zgody na zakup części działki na której zlokalizowana jest przepompownia, a Sekretarz Gminy poinformował o zleceniu wykonania projektu zamiennego w celu uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

4. Burmistrz **Twardogóry** wezwał wykonawcę kąpieliska miejskiego do zapłaty kary umownej wraz z należnymi odsetkami w kwocie 16,4 tys. zł.

5. Burmistrz **Rzepina** podjął działania mające na celu prowadzenie równoległego nadzoru i monitoringu realizowanych inwestycji przez upoważnionych pracowników Urzędu (niezależnie od nadzoru prowadzonego przez zatrudnionych inspektorów nadzoru budowlanego). Poleciał Kierownikowi Referatu Infrastruktury i Rozwoju Gospodarczego UM w Rzepinie nadzorowanie inwestycji budowlanych, egzekwowanie obowiązków umownych i obowiązków wynikających z ustawy Prawo budowlane od kierowników budów i inspektorów nadzoru. Ponadto doprecyzował obowiązki ww. Kierownika i Referatu w zakresie nadzorowania, kontrolowania i oddawania do użytku inwestycji. Natomiast w sprawie budowy Domu Kultury w Rzepinie Burmistrz złożył do Prokuratury Rejonowej w Słubicach zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez wykonawcę i inspektora nadzoru. Ponadto wystosował żądanie do ubezpieczyciela wykonawcy o wypłatę kwoty 47,8 tys. zł tytułem gwarancji zapłaty należności i wysłał do wykonawcy dwie noty obciążeniowe z żądaniem zapłaty kosztów wykonania analizy budowlanej i ekspertyzy budowlanej oraz kosztów wykonania zastępczego i kar umownych.

3.2.2. Dokonywanie odbiorów zadań

Ustalenia: Gminy zapewniły rzetelny odbiór 77 zadań oraz uzyskały wymagane pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych. W przypadku 74 zadań dokonano terminowo wymaganego zawiadomienia o zakończeniu budowy. I tak np. w Gminach **Dobrzyniewo Duże** (budowa kanalizacji sanitarnej oraz kompleksu boisk), **Tłuchowo** (budowa drogi), **Wielka Nieszawka** (rozbudowa oczyszczalni i dróg rowerowych oraz budowa sieci wodno-kanalizacyjnych) oraz **Pruszcz** (przebudowa dróg i budowa Centrum Sportowego) wykonane obiekty odebrano terminowo i bez usterek.

W przypadku dziewięciu gmin¹⁷ stwierdzono nieprawidłowości dot. m.in. terminowości i rzetelności przeprowadzanych odbiorów robót oraz użytkowania powstałych obiektów pomimo uprzedniego braku zawiadomienia właściwego organu o zakończeniu budowy lub braku stosownego pozwolenia. Gmina **Dobrzyniewo Duże** przeprowadziła przegląd gwarancyjny kompleksu boisk 17 dni po upływie okresu gwarancji (w trakcie kontroli NIK). W Gminie **Buczkowice** dokonano niezgodnego ze stanem faktycznym potwierdzenia w protokole odbioru (podpisanym przez sześć osób), że roboty były wykonane zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi, pomimo dokonania ich zmian. W Gminie **Żarki** nieterminowo zawiadamiano właściwy organ o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót we wszystkich badanych przypadkach oraz nie dokonywano we wszystkich przypadkach przeglądów gwarancyjnych. W Gminie **Kije** stwierdzono brak odbioru pogwarancyjnego budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków dla Gminy oraz nieokreślenie terminów

¹⁷ Dobrzyniewo Duże, Buczkowice, Dąbrowa Górnicza, Żarki, Kije, Namysłów, Serock, Śmigiel i Trzebnica

usunięcia usterek stwierdzonych w trakcie eksploatacji inwestycji. W Gminie **Serock** nie sporządzono wymaganego umową protokołu odbioru pomostów pływających oraz dokonano nieterminowego zawiadomienia PINB o zakończeniu budowy linii oświetlenia i nie sporządzono w sześciu (na dziewięć objętych kontrolą) przypadkach protokołów odbioru pogwarancyjnego. W Gminie **Śmigiel** nielegalnie użytkowano sieć wodociągową (bez zgłoszenia zakończenia budowy). W Mieście **Trzebnica** dokonano nierzetelnego odbioru robót oraz nieterminowo zawiadomiono o terminach zakończenia robót. W dwóch przypadkach nieprawidłowości wynikały z wadliwego wykonania robót. I tak:

1. W Mieście Dąbrowa Górnicza nieterminowo przekazano oba objęte kontrolą obiekty do użytkowania, co było spowodowane występującymi usterkami i wadami.

Dla obiektu przebudowanego w ramach zadania Utworzenie Centrum Wsparcia pozwolenie na użytkowanie (z 9 lutego 2007 r.) uzyskano blisko dwa miesiące po jego końcowym odbiorze, co było spowodowane m.in. koniecznością usunięcia usterek stwierdzonych przez PINB w trakcie obowiązkowej kontroli. Uruchomienie Eurocampingu Błędów (8 czerwca 2008 r.) nastąpiło po przeszło 6 miesiącach od daty zakończenia jego komisijnego odbioru, co wynikało m.in. z nieusuwania zgłaszanych usterek i wad budowlanych przez wykonawcę zadania. Jedną z dwóch zgłoszonych przy odbiorze usterek wykonawca usunął z opóźnieniem, a drugiej do 15 kwietnia 2008 r. nie zlikwidował. Nie usunął również usterek zgłoszonych przez PINB (24 stycznia 2008 r.), warunkujących dopuszczenie obiektu do użytkowania oraz ponad 130 usterek i wad stwierdzonych podczas przeglądów gwarancyjnych (6 marca i 12 grudnia 2008 r.). W związku z brakiem reakcji wykonawcy na kierowane wezwania i monity Urząd na usunięcie ww. wad i usterek wydatkował 131,5 tys. zł do czerwca 2009 r., w tym 129,6 tys. zł z gwarancji ubezpieczeniowej. Skutkiem powyższego było wykorzystanie całości posiadanego zabezpieczenia na pokrycie roszczeń po upływie zaledwie połowy trzyletniego okresu gwarancji.

2. W Gminie Namysłów nie zawiadomiono PINB o zakończeniu budowy przed przystąpieniem do użytkowania świetlicy oraz dokonano nierzetelnego odbioru robót basenu.

Burmistrz Namysłowa nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 54 ustawy Pb zawiadomienia właściwego organu o zakończeniu budowy świetlicy wiejskiej w Krasowicach przed przystąpieniem do użytkowania obiektu. Stosowne zawiadomienie skierowano (16 października 2006 r.) do PINB 291 dni po dokonaniu odbioru końcowego zadania. W trakcie odbioru (14 grudnia 2006 r.) pierwszej części basenu stwierdzono wady i usterki, co skutkowało wstrzymaniem płatności wykonawcy w kwocie 716,2 tys. zł do czasu ich usunięcia ustalonego na 15 stycznia 2007 r. Burmistrz (15 stycznia 2007 r.) potwierdził ich terminowe usunięcie (wraz z inspektorem nadzoru) oraz polecił zapłatę ww. kwoty, pomimo że w dzienniku budowy pod datą 22 stycznia 2007 r. dokonano wpisu dot. trwających prac poprawkowych w kotłowni, a w protokole z rady budowy (z 1 lutego 2007 r.) zapisano, że do 16 lutego 2007 r. mają być dostarczone wszystkie dokumenty odbiorowe. W trakcie odbioru całości robót (12 czerwca 2008 r.) stwierdzono wady i usterki, dla których ustalono termin usunięcia (26 czerwca 2008 r.). Burmistrz dokonał nieuzasadnionego przedłużenia ww. terminu o 15 dni, co spowodowało opóźnienie odbioru oraz brak możliwości naliczenia kar umownych w wysokości 539,3 tys. zł.

Skutki i zagrożenia: Nieprzestrzeganie obowiązków terminowego dokonywania odbiorów końcowych i pogwarancyjnych zadań inwestycyjnych, rzetelnego ich dokumentowania, terminowego zawiadamiania właściwych organów o zakończeniu

budowy, skutkowało nielegalnym ich użytkowaniem, bezzasadnym wydłużaniem terminu usunięcia wad i usterek oraz ponoszeniem przez gminy ze środków własnych dodatkowych kosztów związanych z użytkowaniem obiektów posiadających wady lub usterki. Zagrożeniem wynikającym z ww. nieprawidłowości była możliwość ponoszenia dalszych nieuzasadnionych kosztów usunięcia wad i usterek ze środków własnych gmin. Swobodne wydłużanie przez gminy terminów usunięcia usterek w ocenie NIK stanowi korupcyjny mechanizm dowolności postępowania.

Wnioski pokontrolne NIK:

Wzmożenie nadzoru nad dokonywaniem odbiorów zakończonych zadań inwestycyjnych (**Dąbrowa Górnicza**).

Wdrażanie wniosków NIK:

Prezydent **Dąbrowy Górniczej** poleceniem służbowym z 16 listopada 2010 r. zobowiązał naczelników wydziałów i kierowników komórek równorzędnych Urzędu do wzmożenia nadzoru nad rzetelnym dokonywaniem odbiorów zakończonych zadań inwestycyjnych.

3.3. Wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych

Ustalenia: W 34 gminach terminowo regulowano płatności wobec wykonawców. W przypadku 35 gmin wydatki na zadania rzetelnie zaewidencjonowano. W 32 gminach rzetelnie oraz bez zbędnej zwłoki zaewidencjonowano powstałe w wyniku realizacji ww. zadań środki trwałe. W 36 gminach rzetelnie rozliczono zrealizowane inwestycje z wykonawcami robót, a w 35 z instytucjami finansującymi. I tak np.: w Gminach **Karsin** (budowa kanalizacji oraz modernizacja ośrodków kultury), **Buczkowice** (modernizacja dróg i boisk sportowych) wydatki na realizację zadań odpowiadały zapisom ewidencji księgowej prowadzonej w Urzędzie, a rozliczenia z wykonawcami robót prowadzone były rzetelnie i zgodnie z umowami. W Gminie **Sobków** (budowa oczyszczalni i sieci kanalizacji sanitarnych) płatności dokonywano terminowo i w wysokościach określonych w umowie, a zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlały poniesione wydatki. W Gminie **Goldap** (adaptacja budynku pokoszarowego oraz budowa sali gimnastycznej) zrealizowane wydatki zostały prawidłowo zweryfikowane i ujęte w ewidencji księgowej Urzędu.

Stwierdzone w 12 gminach¹⁸ nieprawidłowości dotyczyły polityki rachunkowości oraz ewidencjonowania i wydatkowania środków finansowych na kontrolowane inwestycje. W Gminie **Pruszcz** na fakturach brak było dekretacji wraz z datą i podpisem, do 2007 r. nie prowadzono zapisów na koncie 201-Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami oraz nie odnotowano w wykazie stosowanych w Urzędzie programów wersji oprogramowania i dat rozpoczęcia ich eksploatacji. W Gminie **Miloradz** dokonano rozliczenia nierzetelnej faktury (za programy komputerowe) oraz nie zachowano formy pisemnej przy dokonaniu zmiany zakresu rzeczowego zadania. W Gminie **Miastko** stwierdzono brak dekretacji na wszystkich 12 badanych fakturach. W Mieście **Dąbrowa Górnicza** w gminnej ewidencji środków trwałych kontrolowanych inwestycji ujmowano je ze zwłoką odpowiednio pięć i trzy miesięczną. Do kosztów ulepszenia Centrum¹⁹

¹⁸ Pruszcz, Miloradz, Miastko, Dąbrowa Górnicza, Żarki, Kije, Wapno, Śmigiel, Kórnik, Dębno, Świdnica i Trzebnica

¹⁹ Zadanie o nazwie „Utworzenie kompleksowego centrum wsparcia łagodzącego społeczne skutki restrukturyzacji sektora hutnictwa”

zaliczono nieprawidłowo wydatki za dostawy energii cieplnej zrealizowane po jej zakończeniu i oddaniu w użytkowanie (5,8 tys. zł). W Gminie **Żarki** nieterminowo regulowano płatności za realizowane zadania (od dwóch do 160 dni) oraz sporządzono pięć dowodów księgowych przyjęcia środka trwałego po upływie od 3,5 do 33 miesięcy od ich zakończenia. Ponadto nierzetelnie rozliczano ponoszone wydatki inwestycyjne i w konsekwencji określano wartości początkowo utworzonych składników majątkowych. W Gminie **Kije** stwierdzono wystawienie dowodu przyjęcia środka trwałego z 23 miesięcznym opóźnieniem. W Gminie **Śmigiel** ewidencjonowano zakończone i odebrane zadania inwestycyjne ze zwłoką. W Gminie **Kórnik** brak było kontrasygnaty skarbnika na trzech umowach z wykonawcami robót o łącznej wartości 27,4 tys. zł. W Gminie **Dębno** nie ujęto w wartości środka trwałego kosztów sporządzenia dokumentacji projektowej w kwocie 9,3 tys. zł. W Gminie **Świdnica** nieprawidłowo zaliczono koszty w kwocie 4,1 tys. zł (wykonanie wniosków aplikacyjnych) do kosztów kwalifikowalnych. W Mieście **Trzebnica** nie ujęto w ewidencji księgowej wydatku 15,0 tys. zł (na projekt) i przez to zaniżono o tą kwotę wartość środka trwałego. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono również w Gminie **Wapno**. I tak:

Wójt Gminy Wapno w 2005 r. zaciągnął zobowiązania na realizację WTZ, które o 33,9 tys. zł przekraczały limit wydatków ustalony w planie finansowym Gminy oraz nieterminowo uregulował zobowiązania w łącznej kwocie 320,1 tys. zł. Czyny te należy uznać za nieprzestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art. 28 ust. 3 i art. 92 pkt 3 obowiązującej w tym czasie ustawy ufp z 1998 r. Ponadto Wójt, bez wymaganego upoważnienia Rady Gminy, ulokował (w okresie od 26 listopada 2004 r. do 28 kwietnia 2005 r.) w innym banku niż wykonujący obsługę bankową Gminy środki PFRON w kwocie 120 tys. zł, ujęte w wykazie wydatków niewygasających z upływem 2004 r. Gmina zawarła dwie umowy zlecenia na kwotę 7,4 tys. zł bez kontrasygnaty skarbnika wymaganej art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁰. Błędnie zakwalifikowano (jako wydatki bieżące) wydatki inwestycyjne w kwocie 0,8 tys. zł. Bezpodstawnie wykazano jako krajowy wkład publiczny wydatki inwestycyjne w kwocie 2,7 tys. zł oraz ujęto kwotę 120,0 tys. zł wydatków niewygasających równocześnie w kartotece wydatków inwestycyjnych 2005 r. Nie prowadzono trzech kartotek inwestycyjnych w sposób określony w art. 13 ust. 4 uor, a siedem faktur stanowiących podstawę zapisów księgowych nie posiadało wszystkich cech dowodu księgowego. Ewidencję analityczną dla potrzeb operacji pieniężnych dot. prefinansowania w ramach pożyczki zaciągniętej z budżetu państwa prowadzono bez podziału na poszczególne projekty, a ewidencję kosztów inwestycyjnych WTZ prowadzono niezgodnie z zasadami określonymi w zakładowym planie kont Urzędu oraz w sposób uniemożliwiający wyodrębnienie kosztów inwestycyjnych, według poszczególnych kosztów wytworzenia środków trwałych. Ponadto w wyniku pominięcia w ewidencji księgowej niektórych kosztów związanych z realizacją badanych inwestycji i ujęcia w tej ewidencji kosztów niezwiązanych z tymi inwestycjami, na stan środków trwałych przyjęto zaniżoną o 16,9 tys. zł wartość kanalizacji deszczowej oraz zawyżoną o 2,6 tys. zł wartość WTZ. Ponadto dokonano błędnego zaewidencjonowania (do pozostałych środków trwałych) oprogramowania o wartości 2,3 tys. zł oraz kserokopiarki o wartości 5,4 tys. zł. W Urzędzie równolegle prowadzono dwie księgi inwentarzowe pozostałych środków trwałych z różniącymi się zapisami dot. stanu tych samych składników wyposażenia. Nie zachowano (wynikających z obowiązującej

²⁰ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

w Urzędzie instrukcji) formy pisemnej lub nie określono wysokości wynagrodzenia i terminu realizacji przy zlecaniu niektórych usług i robót oraz nie egzekwowano protokołów przyjęcia usług lub robót. Ww. nieprawidłowości wskazują na możliwość popełnienia przestępstwa polegającego na nierzetelnym prowadzeniu ksiąg rachunkowych, o którym mowa w art. 77 pkt 1 ustawy uor.

Skutki i zagrożenia: Ujawnione nieprawidłowości polegające w szczególności na naruszeniu przepisów mających w większości charakter formalny nie powodowały skutków finansowych, lecz świadczyły o braku skutecznego nadzoru i kontroli wewnętrznej w jednostkach objętych kontrolą. Mogły stanowić natomiast zagrożenie nielegalnego wydatkowania środków oraz skutkować ponoszeniem przez gminy dodatkowych kosztów (np. odsetek). Ponadto mogły zafałszowywać faktyczne wartości początkowo ujmowanych w ewidencji środków trwałych, a w konsekwencji mogą mieć wpływ na wartości zawarte w sprawozdaniach. Zdaniem NIK, brak skutecznej kontroli wewnętrznej nad gospodarką finansową stanowi zagrożenie możliwością wystąpienia mechanizmów korupcyjnych.

3.4. Realizacja zobowiązań umownych i założeń projektowych

3.4.1. Osiągnięcie planowanych celów i efektów

Ustalenia: Wszystkie kontrolowane gminy osiągnęły cele zakładane w umowach o dofinansowanie, a w przypadku 78 inwestycji osiągnięto założone w projektach i umowach o dofinansowanie rezultaty. Powstałe w wyniku ich realizacji obiekty były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem. I tak np. w Gminie **Morąg** prawidłowa realizacja inwestycji (budowa kanalizacji i modernizacja budynków szkoły) zapewniła osiągnięcie zakładanych celów, w szczególności umożliwiła ograniczenie kosztów ogrzewania w ciągu roku o 84 tys. zł. W Gminie **Strzelce Opolskie** w wyniku budowy kanalizacji sanitarnych osiągnięto zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń dostających się bezpośrednio do gleby oraz dociążono oczyszczalnię ścieków. W Gminie **Dębno** poprzez przebudowę drogi oraz adaptację obiektów osiągnięto zakładane cele (poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zwiększono dostępność do kultury i sportu). W Gminie **Krosno Odrzańskie** osiągnięto zmniejszenie (poniżej wartości dopuszczalnych) zawartości żelaza i manganu w wodzie dostarczanej mieszkańcom oraz uzyskano niezbędną bazę lokalową dla Ośrodka Pomocy Społecznej i WTZ.

Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w pięciu gminach. W Gminie **Ujazd** wydatkowano 473,8 tys. zł na adaptację pomieszczeń z przeznaczeniem na przedszkole, którego od 2007 r. nie uruchomiono, co było działaniem niegospodarnym. Ponadto w czterech²¹ gminach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące nie wywiązania się z zobowiązań określonych w umowach o dofinansowanie. I tak m.in.: w Gminie **Żarki** nie zapewniono pełnej realizacji założeń dotyczących zwiększenia zatrudnienia (o dwa etaty) w rozbudowanym Centrum Zdrowia (dotychczas zwiększono o 1,5 etatu) oraz nie wykonano audytu energetycznego obiektu w Kotowicach. Ponadto:

1. W Gminie **Węgrów** nie uruchomiono elektronicznego systemu obiegu dokumentów i nie wykorzystywano elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu.

²¹ Żarki, Węgrów, Namysłów i Brańsk

Gmina Węgrów pomimo zrealizowania założonego celu (dostarczenie nowoczesnych usług teleinformatycznych) zadania e-Węgrów, nie osiągnęła wszystkich zakładanych efektów. Nie uruchomiła systemu elektronicznego obiegu dokumentów i nie wykorzystywała elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu. Jako przyczynę podano odpowiednio pracochłonny i czasochłonny charakter systemu i wysoki koszt certyfikowanego podpisu kwalifikowanego.

2. W Gminie **Namysłów** niezgodnie z umową o dofinansowanie dokonano zmiany sposobu wykorzystania części przebudowanej świetlicy wiejskiej na przedszkole.

W części budynku świetlicy o powierzchni 75,3 m² (15 % powierzchni całkowitej świetlicy) funkcjonował oddział przedszkolny, który został tam przeniesiony od 1 lutego 2006 r., mimo że Gmina była jako beneficjent środków zobowiązana do wykorzystania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, tj. na cele kulturalne przez okres 5 lat (od 6 czerwca 2006 r.).

3. W Gminie **Brańsk** nie osiągnięto zakładanych rezultatów w zakresie wykorzystania rozbudowanej Szkoły Podstawowej w Domanowie.

Nie osiągnięto wskaźnika rezultatu zmodernizowanej kosztem 5 845,6 tys. zł szkoły, tj. zakładanej liczby 196 uczniów, którzy mieli do niej uczęszczać. Po zakończeniu inwestycji w roku szkolnym 2005/2006 z 10 wybudowanych sal dydaktycznych oraz pełnowymiarowej sali gimnastycznej korzystało 137 uczniów z 6 oddziałów, tj. 59 mniej niż zakładano. W kolejnych latach wykorzystanie obiektu malało; na dzień 31.05.2010 r. w szkole uczyło się 114 dzieci. Było to wynikiem niedokonania, zakładanej we wniosku o dofinansowanie, likwidacji szkoły we wsi Mień, z której uczniowie mieli być przeniesieni do szkoły w Domanowie. Koszty poniesione na utrzymanie i remonty szkoły (w okresie po zakładanej we wniosku o dofinansowanie jej likwidacji) wyniosły 265,7 tys. zł.

Skutki i zagrożenia: Wymiernym skutkiem nieosiągnięcia zakładanych rezultatów ww. zadań inwestycyjnych było nieefektywne wydatkowanie środków. Nieosiągnięcie założonych rezultatów może również skutkować koniecznością zwrotu dofinansowania.

Wnioski pokontrolne NIK:

- 1.** Zapewnienie realizacji zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie zadań inwestycyjnych (**Namysłów**).
- 2.** Podjęcie działań zmierzających do efektywnego wykorzystania obiektów Szkoły Podstawowej w Domanowie (**Brańsk**).

Wdrażanie wniosków NIK:

- 1.** Burmistrz **Namysłowa** przeprowadził szkolenie pracowników dot. m.in. realizacji zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie.
- 2.** Wójt Gminy **Brańsk** zapewnił o racjonalizacji sieci szkół w gminie poprzez likwidację dwóch mniejszych placówek oświatowych.

3.4.2. Eksploatacja wybudowanych obiektów

Ustalenia: Prawidłowo użytkowano (eksploatowano) obiekty wybudowane w ramach 70 zadań objętych kontrolą. I tak np.: w Gminie **Ciechanowiec** wybudowana oczyszczalnia i sieć wodociągowa funkcjonowały prawidłowo, a ich stan techniczny nie uległ pogorszeniu. W Gminie **Dąbrowa Górnicza** wybudowane obiekty Eurocampingu i Centrum Wsparcia użytkowane były zgodnie z przeznaczeniem, a w toku przeprowadzonych kontroli okresowych nie stwierdzono nieprawidłowości i usterek,

ocenając stan obiektów jako dobry. W Gminie **Buczkowice** zmodernizowane drogi i boiska eksploatowano prawidłowo. W Gminie **Kije** oczyszczalnia i sieć wodno-kanalizacyjna była użytkowana zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo eksploatowana (wykonywano niezbędne przeglądy i konserwacje).

Nieprawidłowości w zakresie eksploatacji i jej dokumentowania stwierdzono w 16 gminach²². Przy czym w 10 z nich²³ dotyczyły one: braku książki obiektu budowlanego lub drogi, jej nierzetelnego prowadzenia (m.in. niezgodność z obowiązującym wzorem, brak wpisów i wymaganych dokumentów oraz prowadzenie jednej książki dla dwóch obiektów) lub jej założenia ze zwłoką. Dla ww. obiektów w dziewięciu gminach²⁴ nie przeprowadzono wymaganych okresowych kontroli, a w sześciu gminach²⁵ nienależycie je utrzymywano, w tym nie usuwano na bieżąco występujących usterek. I tak m.in.:

1. W Gminie Namysłów nie zapewniono skutecznego nadzoru nad wykorzystaniem świetlicy w Krasowicach.

Obiekt ten był udostępniany osobom trzecim (organizowano imprezy okolicznościowe m.in. zabawy taneczne i sylwestrowe), a fakt ten nie podlegał ewidencji. W latach 2006-2010 (do 15 września) jedynymi dochodami Gminy z tego tytułu były wpłaty dokonywane przez Sołtysa (opiekuna świetlicy) za zużyte media w wysokości łącznie 3,4 tys. zł.

2. W Gminie Wapno nie posiadano aktualnych badań kontrolnych hydrantu znajdującego się w magazynie słomy oraz niegospodarnie wydatkowano kwotę 2,1 tys. zł w latach 2005-2010 na ubezpieczenie budynku WTZ.

Hydrant znajdujący się w magazynie słomy nie posiadał aktualnych badań kontrolnych wymaganych na podstawie § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów²⁶. W latach 2005-2010 Gmina wydatkowała na ubezpieczanie budynków WTZ 2,1 tys. zł, pomimo że zgodnie z zawartą umową o przekazaniu w użyczenie zrealizowanej inwestycji, koszty te obciążyć miały podmiot prowadzący te warsztaty (Stowarzyszenie).

3. W Mieście Trzebnica nie podejmowano działań mających na celu usunięcie występujących wad.

W budynku wyremontowanego Ratusza stwierdzono przeciekające i nieszczelne okna oraz wypaczone główne drzwi wejściowe. Gmina do czasu zawiadomienia (3 sierpnia 2010 r.) przez NIK (w trybie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK) nie podejmowała skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie ww. wad, jak również nie przeprowadziła przeglądu gwarancyjnego inwestycji, co w związku z upływem okresu gwarancji (24 sierpnia 2010 r.) mogło doprowadzić do braku możliwości wyegzekwowania ich usunięcia. Wady usunięto oraz przedłużono okres gwarancji do 7 września 2011 r. W dniu 3 listopada 2009 r. zlecono za 44,6 tys. zł fugowanie nawierzchni kamiennej ulicy Drzymały, w sytuacji gdy powinno być wykonane przez wykonawcę w ramach gwarancji udzielonej do 31 maja 2010 r.

²² Karsin, Miłoradz, Miastko, Gołdap, Mrągowo, Ujazd, Namysłów, Wapno, Śmigiel, Węgrów, Rzepin, Sulechów, Dobrzyniewo Duże, Świdnica, Twardogóra i Trzebnica

²³ Karsin, Miłoradz, Miastko, Gołdap, Mrągowo, Ujazd, Wapno, Śmigiel, Węgrów i Sulechów

²⁴ Karsin, Miłoradz, Miastko, Sobków, Mrągowo, Wapno, Twardogóra, Rzepin i Sulechów

²⁵ Dobrzyniewo Duże, Miłoradz, Śmigiel, Świdnica, Twardogóra i Trzebnica

²⁶ Dz. U. Nr 109, poz. 719

Skutki i zagrożenia: Brak ksiąg obiektów oraz ich nierzetelne prowadzenie, nieprzeprowadzanie kontroli okresowych, oprócz odpowiedzialności określonej w ustawie Pb skutkuje brakiem rozeznania stanu technicznego zarządzanych obiektów budowlanych. Zagrożeniem wynikającym z ww. nieprawidłowości może być niezauważona dekapitalizacja majątku gminy, powodująca wzrost kosztów jego utrzymania. Zagrożeniem może być również degradacja obiektów, mogąca w konsekwencji doprowadzić obiekt do stanu, w którym nie będzie on mógł być użytkowany, lub jego użytkowanie będzie stanowić zagrożenie. Ponadto samodzielne (z pominięciem wykonawcy) wykonywanie robót w obiektach objętych gwarancją, może prowadzić do jej utraty.

Wnioski pokontrolne NIK:

1. Zapewnienie skutecznego nadzoru nad udostępnianiem świetlicy osobom trzecim (**Namysłów**).
2. Uzupełnienie wpisów w książce obiektu budowlanego WTZ oraz niezwłoczne przeprowadzenie obowiązkowej kontroli stanu technicznego obiektów wchodzących w skład WTZ. Podjęcie działań w celu wyegzekwowania od użytkownika budynku WTZ kosztów poniesionych przez Gminę na jego ubezpieczenia oraz zapewnienie aktualnych badań kontrolnych hydrantu w magazynie słomy (**Wapno**).

Wdrażanie wniosków NIK:

1. Burmistrz **Namysłowa** zobowiązał Dyrektora Namysłowskiego Ośrodka Kultury do bezwzględnego przestrzegania ustalonych zasad.
2. Wójt **Wapna** poinformował, że wpisy w książce obiektu budowlanego WTZ zostały uzupełnione, przeprowadzoną obowiązkową kontrolę obiektów wchodzących w skład WTZ, a hydrant w magazynie słomy posiada aktualne badania (z 28.10.2010 r.). Ponadto poinformował o uzgodnieniach dot. wpłaty na pokrycie kosztów ubezpieczania budynku WTZ w latach 2005-2010.

3.5. Finansowe rezultaty kontroli

W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe w łącznej kwocie 21 021 499,5 tys. zł.

Nieprawidłowości te dotyczą kwot:

Finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości			
Lp	Rodzaj rezultatu	Kwota	Numery stron ²⁷
1	Uszczuplenia środków lub aktywów	6 867 511,20 zł	11, 14, 17, 22, 27, 18 i 19
2	Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa	1 538 157,22 zł	10, 11, 13, 14, 16, 24
3	Kwoty wydatkowane w następstwie działań stanowiących naruszenie prawa	1 502 165,00 zł	19
4	Kwoty wydatkowane z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami	739 492,00 zł	26
5	Sprawozdawcze skutki nieprawidłowości	10 326 324,08 zł	23
SUMA:		20 973 649,50 zł	

Korzyści finansowe			
Lp	Rodzaj rezultatu	Kwota	Numery stron
1	Pozyskane pożytki finansowe	47 850,00 zł	19
SUMA:		47 850,00 zł	

3.6. Działania podjęte po zakończeniu kontroli

Do żadnego z protokołów kontroli nie zgłoszono zastrzeżeń. Po zakończeniu kontroli NIK wystosowała 38 wystąpień pokontrolnych, do których nie wniesiono zastrzeżeń.

²⁷ Numery stron części szczegółowej na których opisano nieprawidłowości ujęte w tabeli

4. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Ramy prawne kontrolowanej działalności

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady dofinansowania z publicznych środków wspólnotowych, projektów (inwestycji) w ramach sektorowych, regionalnych i innych programów operacyjnych jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. **o Narodowym Planie Rozwoju**²⁸. Zgodnie z art. 26 ust. 1 tej ustawy ubiegający się o dofinansowanie składa wnioski do instytucji zarządzającej, instytucji wdrażającej albo zarządu województwa, zgodnie z systemem realizacji określonym w tych programach. Dofinansowanie projektów zgłoszonych do realizacji w ramach sektorowych i innych programów operacyjnych przyznaje instytucja zarządzająca, działająca w jej imieniu instytucja wdrażająca albo instytucja pośrednicząca, jeżeli tak stanowi system realizacji danego programu (art. 26 ust. 2 w brzmieniu obowiązującym od 6 września 2006 r.). Warunki określa w szczególności umowa o dofinansowanie projektu, zawarta z beneficjentami przez instytucję zarządzającą programem, instytucję wdrażającą lub działającą w imieniu instytucji zarządzającej instytucję pośredniczącą (art. 26 ust. 5 ustawy). Art. 27 ust. 1 stanowi, iż dofinansowanie projektów z publicznych środków wspólnotowych polega na zwrocie określonej w umowie (lub decyzji) o dofinansowanie projektu części kwalifikowalnych wydatków poniesionych przez beneficjenta lub wypłacie premii.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. **o finansach publicznych** wydatki publiczne dokonywane przez jst mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego, a powinny być one dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Powyższa zasada została powtórzona w art. 35 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych oraz art. 44 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy czym w ust. 3 pkt 1 lit b ww. artykułu wprowadzono dodatkowo zasadę optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Stosownie do postanowień art. 28a ufp z 1998 r. (art. 44 ufp z 2005 r. oraz art. 53 ufp) kierownik jednostki sektora finansów publicznych, jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, przy czym może on powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki.

Jednostki sektora finansów publicznych dokonują zakupów dostaw, usług i robót budowlanych na zasadach określonych w **przepisach o zamówieniach publicznych** (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy pzp oraz art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy zp).

Obecnie zasady i tryb udzielania zamówień, w tym m.in. w sprawach dotyczących wyboru wykonawcy inwestycji realizowanych przez jst określa ustawa pzp, która od momentu jej wejścia w życie (2 marca 2004 r.) była wielokrotnie zmieniana. Zgodnie z art. 7 ust. 1 tej ustawy zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Postępowanie o udzielenie zamówienia jest jawne (art. 8 ust. 1). Stosownie do art. 9 ust. 1 postępowanie o udzielenie zamówienia, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie, prowadzi się z zachowaniem formy pisemnej. Podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony, przy czym zamawiający może udzielić zamówienia w trybie

²⁸ Dz. U. Nr 116, poz. 1206 ze zm., zwaną dalej ustawą o Narodowym Planie Rozwoju

negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki, zapytania o cenę albo licytacji elektronicznej tylko w przypadkach określonych w ustawie (art. 10). Przepisy ustawy pzp stanowią, że przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty (art. 29 ust. 1). Stosownie do art. 31 ust. 1 zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych. Wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy Pb lub planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy Pb. kosztorysu inwestorskiego i planowanych prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych (art. 33 ust. 1). Art. 36 ust.1 określa, jakie elementy powinna zawierać specyfikacja istotnych warunków zamówienia, w tym m.in. termin wykonania zamówienia oraz wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Umowy w sprawach zamówień publicznych wymagają, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej (art. 139 ust. 2). Poprzednio zasady i tryb postępowania w sprawach dotyczących wyboru wykonawcy inwestycji określała ustawa zp.

Zasady rachunkowości zostały określone w ustawie uor. Stosownie do wymogu jej art. 17 ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2001 r.) konta ksiąg pomocniczych prowadzi się m.in. dla: środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych oraz rozrachunków z kontrahentami. Natomiast zgodnie z art. 20 ust. 1 uor (od 1 stycznia 2001 r.) do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco (art. 24 ust. 1 uor).

Realizacja procesów budowlanych odbywa się na podstawie ustawy **Prawo budowlane** normującej działalność obejmującą sprawy dotyczące projektowania, budowy, utrzymania i rozbioru obiektów budowlanych oraz określającej zasady działania administracji publicznej w tych dziedzinach. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ww. ustawy w brzmieniu obowiązującym od 11 lipca 2003 r., do obowiązków inwestora należy zorganizowanie procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie: opracowania projektu budowlanego, i stosownie do potrzeb, innych projektów, objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy, opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, wykonania i odbioru robót budowlanych, w przypadkach uzasadnionych wysokim stopniem skomplikowania robót budowlanych lub warunkami gruntowymi, nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych, przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych. Inwestor może ustanowić inspektora nadzoru inwestorskiego na budowie oraz może zobowiązać projektanta do sprawowania nadzoru autorskiego (art. 18 ust. 2 i 3 ustawy). Stosownie do wymogu art. 28 ust. 1 roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, za wyjątkiem przypadków jednoznacznie wskazanych w tej ustawie. W art. 36a

ust. 1 zastrzeżono, że istotne odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę jest dopuszczalne jedynie po uzyskaniu decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Rozpoczęcie budowy następuje, zgodnie z art. 41 ust. 1, z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy. Na mocy postanowień art. 41 ust. 4 inwestor jest obowiązany zawiadomić o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych, na które jest wymagane pozwolenie na budowę, właściwy organ oraz projektanta sprawującego nadzór nad zgodnością realizacji budowy z projektem, co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem.

Załącznik 2. Wykaz osób zajmujących kierownicze stanowiska odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

Lp.	Nazwa kontrolowanego urzędu	Imię i nazwisko kierownika jednostki	Okres sprawowania funkcji	
			Od	Do
1.	Urząd Gminy w Brańsku	Krzysztof Jaworowski	1.01.1992	zak. kontr.*
2.	Urząd Gminy w Ciechanowcu	Mirosław Reczko	26.11.2006	zak. kontr.
3.	Urząd Gminy w Dobrzyniewie Dużym	Zenon Szypcio	15.11.2002	zak. kontr.
4.	Urząd Gminy w Tłuchowie	Krzysztof Dąbkowski	12.11.2006	zak. kontr.
5.	Urząd Gminy w Wielkiej Nieszawce	Kazimierz Kaczmarek	16.08.1994	zak. kontr.
6.	Urząd Gminy w Pruszczu	Franciszek Koszowski	15.06.1990	zak. kontr.
7.	Urząd Gminy w Karsinie	Roman Brunke	1.08.1994	zak. kontr.
8.	Urząd Gminy w Miłoradzu	Wiktor Janicki Daniel Matyja Tadeusz Biliński	19.11.2002 16.08.2004 18.10.2004	5.08.2004 17.10.2004 zak. kontr.
9.	Urząd Gminy w Miastku	Roman Ramion	25.03.2002	zak. kontr.
10.	Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej	Jerzy Talkowski Zbigniew Podraza	19.11.2002 30.11.2006	29.11.2006 zak. kontr.
11.	Urząd Gminy w Buczkowicach	Józef Caputa	1.01.2004	zak. kontr.
12.	Urząd Miasta i Gminy w Żarkach	Klemens Podlejski	11.11.2002	zak. kontr.
13.	Urząd Gminy w Sobkowie	Tadeusz Domińczak	5.06.2000	zak. kontr.
14.	Urząd Gminy w Kijach	Krzysztof Słonina	19.11.2002	zak. kontr.
15.	Urząd Gminy w Wiślicy	Stanisław Krzak	10.11.2002	zak. kontr.
16.	Urząd Miejski w Gołdapi	Marek Miros	6.06.1990	zak. kontr.
17.	Urząd Miejski w Morągu	Tadeusz Sobierajski	10.11.2002	zak. kontr.
18.	Urząd Miejski w Mrągowie	Otolia Siemienieć	20.11.2002	zak. kontr.
19.	Urząd Miejski w Ujeździe	Tadeusz Kauch	3.11.1998	zak. kontr.
20.	Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich	Krzysztof Fabianowski Tadeusz Goc	19.11.2002 6.12.2006	5.12.2006 zak. kontr.
21.	Urząd Miejski w Namysłowie	Krzysztof Kuchczyński	3.11.1998	zak. kontr.
22.	Urząd Gminy w Wapnie	Andrzej Bąk	13.11.2006	zak. kontr.
23.	Urząd Miejski w Śmiglu	Józef Cieśla Wiktor Snela	20.11.2002 4.12.2006	3.12.2006 zak. kontr.
24.	Urząd Miejski w Kórniku	Jerzy Lechnerowski	27.10.2002	zak. kontr.
25.	Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny Sp. z o.o. w Śmiglu	Wiesław Zbiorezyk	31.08.2008	zak. kontr.
26.	Urząd Miejski w Karlinie	Waldemar Miśko	2.02.1993	zak. kontr.
27.	Urząd Miejski w Dębnie	Piotr Downar	19.11.2002	zak. kontr.

28.	Urząd Gminy w Mielnie	Zbigniew Choiński	10.11.2002	zak. kontr.
29.	Urząd Miejski w Węgrowie	Jan Górski Jarosław Grenda	27.10.2002 12.11.2006	11.11.2006 zak. kontr.
30.	Urząd Miasta i Gminy w Serocku	Sylwester Skolnicki	13.06.1990	zak. kontr.
31.	Urząd Miasta w Żyrardowie	Krzysztof Ciołkiewicz Andrzej Wilk	26.11.1998 30.11.2006	29.11.2006 zak. kontr.
32.	Urząd Miejski w Świdnicy	Wojciech Piotr Murdzek	10.11.2002	zak. kontr.
33.	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	Jan Dżugaj	22.03.2000	zak. kontr.
34.	Urząd Miejski w Trzebnicy	Jerzy Hołdanowicz Marek Długozima	29.10.1998 6.12.2006	5.12.2006 zak. kontr.
35.	Urząd Miejski w Rzepinie	Edward Chocianowski Andrzej Skałuba	3.08.1994 1.12.2006	30.11.2006 zak. kontr.
36.	Urząd Miejski w Sulechowie	Ignacy Odważny	10.11.2002	zak. kontr.
37.	Urząd Miasta w Krośnie Odrzańskim	Andrzej Chinalski	22.08.2002	zak. kontr.

*oznacza zatrudnienie do czasu zakończenia kontroli NIK w danej jednostce

Załącznik 3. Wykaz kontrolowanych podmiotów oraz oceny syntetyczne

Jednostki organizacyjne NIK które przeprowadziły kontrolę	Kontrolowane podmioty	Ocena ogólna	Oceny szczegółowe ²⁹
Delegatura NIK w Białymstoku	Urząd Gminy w Brańsku	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo nie osiągnięcia zakładanych rezultatów w zakresie korzystających z rozbudowanej Szkoły Podstawowej w Domaniowie tj., liczby uczniów, która wynosiła 114 dzieci (6 oddziałów), przy zakładanych 196 uczniach (10 sal dydaktycznych). Zakładano likwidację szkoły we wsi Mień i przeniesienie jej uczniów do szkoły w Domaniowie. Do likwidacji placówki nie doszło zaś poniesione na jej utrzymanie koszty wraz remontami w okresie po zakładanej we wniosku o dofinansowanie jej likwidacji wyniosły 265,7 tys. zł.
	Urząd Gminy w Ciechanowcu	Pozytywna	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Gminy w Dobrzyniewie Dużym	Pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych uchybień dot.: - wszczęciu postępowania o zamówienie publiczne na budowę kanalizacji sanitarnej na podstawie nieaktualnego kosztorysu inwestorskiego, - nieprzekazaniu do UZP ogłoszenia o umowie zawartej z wykonawcą robót. - realizację inwestycji. - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację. - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych uchybień dot.: - przeprowadzenia przeglądu gwarancyjnego kompleksu boisk 17 dni po upływie gwarancji (w trakcie kontroli NIK)

²⁹ W kontroli zastosowano czterostopniową skalę ocen tj.: pozytywna, pozytywna pomimo stwierdzonych uchybień, pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna

			– niewłaściwego utrzymania nawierzchni bieżni oraz rozbiegu i zeskoku w stanie uniemożliwiającym ich właściwe użytkowanie.
Delegatura NIK w Bydgoszczy	Urząd Gminy w Tłuchowie	Pozytywna	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, • realizację inwestycji, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Gminy w Wielkiej Nieszawce	Pozytywna	jw.
	Urząd Gminy w Pruszczu	Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – nieumieszczenia na stronie internetowej Urzędu zawiadomienia o wyborze oferty w przetargu nieograniczonym na Budowę Centrum Sportowego, – braku dat na załącznikach (ZP-12 do 16 i 18) do protokołów z postępowań przetargowych dla 2 badanych inwestycji, • realizację inwestycji, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – braku przy wykazie stosowanych w Urzędzie programów wersji oprogramowania oraz dat rozpoczęcia ich eksploatacji, – braku dekretacji na fakturach wraz z datą i podpisem, – braku (do 2007 r.) zapisów na koncie 201-Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
Delegatura NIK w Gdańsku	Urząd Gminy w Karsinie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – błędnych numerów działek w oświadczeniu o dysponowaniu nieruchomościami na cele budowlane dla budowy kanalizacji sanitarnej, – ogłoszenia dot. udzielenia zamówienia na ww. zadanie, w którym brak było informacji o dniu jego przekazania Prezesowi UZP, • realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – rozbieżności dot. długości wykonanych kolektorów sanitarnych, tj. w protokole odbioru końcowego kanalizacji wykazano długość zgodną z umową, lecz mniejszą o 130,25 mb niż w inwentaryzacji powykonawczej, – zlecenia wykonania robót w kwocie 4 423 zł na zadaniu dot. modernizacji ośrodków kultury bez stosowania przepisów ustawy (jako

			odrębnego zamówienia), pomimo że było ono realizowane w ścisłym powiązaniu z zamówieniem podstawowym. • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – nie przeprowadzania (od 2004 r.) żadnej kontroli okresowej budynku oczyszczalni ścieków w Lisewie, – prowadzenia jednej książki obiektu budowlanego dla obiektów sieci kanalizacji sanitarnej i przepompowni ścieków, nie zgodnej z wzorem, – braku wpisów oraz niektórych wymaganych dokumentów w przypadku książek obiektów Domów Kultury w Wielu i Osowie oraz Domu Strażaka we Wdzydzych Tucholskich.
	Urząd Gminy w Miłoradzu	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości dot.: – nierzetelnego określenia we wnioskach potrzeb niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów (2 programy komputerowe zamiast 6 oraz zakup projektora i ekranu, które przekazano następnie do szkoły podstawowej) – wszczęciu postępowania o zamówienie publiczne na budowę na podstawie nieaktualnego i nierzetelnego kosztorysu inwestorskiego, – nie złożeniu wymaganego art. 17 ust. 2 ustawy pzp oświadczenia. • realizację inwestycji, pomimo braku wymaganego zgłoszenia niektórych robót budowlanych, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo rozliczenia nierzetelnej faktury (za programy komputerowe) oraz niezachowania formy pisemnej przy dokonaniu zmiany zakresu rzeczowego zadania, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – występowania usterek w objętych kontrolą obiektach, – założenia książki obiektu ze zwłoką, – nierzetelnego prowadzenia książek obiektów i dróg (brak wpisów), – nieprzeprowadzania wymaganych rocznych kontroli stanu technicznego.
	Urząd Gminy w Miastku	Pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości dotyczącej braku wymaganego sprawdzenia projektu kanalizacji sanitarnej przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia,

			• realizację inwestycji, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo braku dekretacji na wszystkich 12 fakturach, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo braku wymaganych kontroli okresowych kanalizacji oraz niezakończenia ksiąg obiektów budowlanych dla ww. inwestycji.
Delegatura NIK w Katowicach	Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Negatywnie oceniono planowanie i przygotowanie inwestycji z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości dot.: – braku jednoznacznej koncepcji wykonania Eurocampingu Błędów oraz kompletnej dokumentacji projektowej i kosztorysowej na etapie składania wniosku o dofinansowanie, – zlecenia wykonania dokumentacji dot. Utworzenia Centrum Wsparcia o wartości 39,0 tys. zł wykonawcy (Fundacji) w trybie z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 5), pomimo braku przesłanek dla zastosowania ww. trybu, – w ramach ww. zamówienia zlecono wykonanie projektu budowlanego i kosztorysów inwestorskich, które były już opracowane. Pozytywnie oceniono: • realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – nieterminowego przekazania obu ww. obiektów do użytkowania, spowodowanego występującymi usterkami i wadami, – nierzetelnego odbioru robót w przypadku Eurocampingu (dobra jakość, pomimo wielu wad i usterek), – nieusunięcia wszystkich wad i usterek przez wykonawcę Eurocampingu, – wydatkowania na ich usunięcie całej kwoty zabezpieczenia w formie gwarancji ubezpieczeniowej po upływie zaledwie połowy okresu gwarancyjnego, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo ujmowania w gminnej ewidencji środków trwałych ww. inwestycji ze zwłoką odpowiednio pięć i trzy miesięczną oraz zaliczenia do kosztów ulepszenia Centrum wydatków za dostawy energii cieplnej (5,8 tys. zł) zrealizowanych po jej zakończeniu i oddaniu w użytkowanie Miejskiemu Zarządowi Budynków Mieszkalnych, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Gminy w Buczkowicach	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości dotyczącej wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne na modernizację dróg na podstawie nieaktualnego kosztorysu inwestorskiego,

			• realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – sfinansowania ze środków Gminy dodatkowych kosztów modernizacji boisk na kwotę 42 241 zł jako roboty zamienne, podczas gdy były to rozwiązania zamienne (wydłużono bieżnię kosztem wykonania jednego z dwóch dobiegów oraz zmieniono nawierzchnię boiska do siatkówki z trawiastej na tartanową), – niezgodnego ze stanem faktycznym potwierdzenia w protokole odbioru podpisanym przez sześć osób, że roboty były wykonane zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi, pomimo dokonania ww. zmian, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Miasta i Gminy w Żarkach	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości dot.: – wszczęcia postępowań o zamówienie publiczne we wszystkich trzech objętych kontrolą inwestycjach z trzy miesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminów ustalonych w umowach o dofinansowanie, co spowodowało opóźnienie planowanych terminów rozpoczęcia robót budowlanych, – wszczęcie ww. postępowań na podstawie nieaktualnych (opracowanych 13-30 miesięcy wcześniej) kosztorysów inwestorskich, – nierzetelnego dokumentowania prac komisji przetargowej, – zawarcia przez Burmistrza umowy na termomodernizację z wykonawcą, który nie wniósł wymaganego należytego zabezpieczenia wykonania umowy, – nieegzekwowania od wykonawców kar umownych za nieterminową (od czterech do 180 dni) realizację sześciu na dziewięć zbędnych dokumentacji projektowych, • realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – braku należytego nadzoru nad zapewnieniem wnoszenia zabezpieczenia przez wykonawcę w związku z wydłużeniem terminu robót, – nie dokonywania we wszystkich przypadkach przeglądów gwarancyjnych w okresach udzielanych gwarancji, – nieterminowym zawiadamianiu właściwego organu o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót we wszystkich badanych przypadkach, – nie założeniu przed rozpoczęciem robót dwóch dzienników budowy, a w konsekwencji dokonywanie w nich antydatowanych wpisów, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo stwier-

			dzonych nieprawidłowości dot.: – nieterminowego regulowania płatności (od dwóch do 160 dni) oraz sporządzenia pięciu dowodów księgowych przyjęcia środka trwałego (od 3,5 do 33 miesięcy), – nierzetelnego dokonywania operacji rozliczania ponoszonych wydatków inwestycyjnych i określania wartości wytwarzanych składników majątkowych, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo niezapewnienia pełnej realizacji założeń dotyczących zatrudnienia w rozbudowanym Centrum Zdrowia (0,5 z 2 etatów) oraz niewykonania audytu energetycznego obiektu w Kotowicach. Ponadto na stronie internetowej BIP Urzędu nie publikowano dokumentów dot. przebiegu i wyników przeprowadzanych kontroli.
Delegatura NIK w Kielcach	Urząd Gminy w Sobkowie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne na budowę na podstawie nieaktualnego kosztorysu inwestorskiego, • realizację inwestycji, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo nieprzeprowadzania w latach 2007-2010 corocznych kontroli okresowych oczyszczalni ścieków.
	Urząd Gminy w Kijach	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, • realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – braku odbioru pogwarancyjnego budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków dla Gminy Kije, – nieokreślenia w protokołach i notatkach służbowych terminów usunięcia usterek stwierdzonych w trakcie eksploatacji ww. inwestycji, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo wystawienia dowodu OT z ponad 23 miesięcznym opóźnieniem dla ww. zadania, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Gminy w Wiślicy	Pozytywna	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, • realizację inwestycji, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.

Delegatura NIK w Olsztynie	Urząd Miejski w Gołdapi	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: - nieodrzućcenia jednej z ofert w postępowaniu przetargowym na nadzór inwestorski nad adaptacją budynku pokoszarowego, pomimo że nie spełniała ona wymogów SIWZ (brak aktualnego odpisu z KRS), - niepodania jednego z warunków udziału w postępowaniu na budowę sali gimnastycznej w treści ogłoszenia (udokumentowania prawidłowej realizacji co najmniej trzech robót o podobnym charakterze), - realizację inwestycji, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo nierzetelnego prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych dla ww. sali i budynku (nie ujęto wszystkich protokołów okresowych kontroli).
	Urząd Miejski w Morągu	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: - nierównego traktowania oferentów w przypadku przetargu na wykonanie II etapu kanalizacji we wsi Bramka (nie odrzucenie jednej z ofert, pomimo że zawierała ona takie same nieprawidłowości, co inna odrzucona oferta), w wyniku czego Urząd utracił dofinansowanie w wysokości 746,9 tys. zł, - wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne na modernizację budynków i zagospodarowanie terenu szkoły na podstawie nieaktualnego kosztorysu inwestorskiego, - realizację inwestycji, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Miejski w Mrągowie	Pozytywna, natomiast negatywnie oceniono nie prowadzenie ewidencji dróg i okresowych kontroli	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych. Natomiast negatywnie oceniono niewykonywanie obowiązku prowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego obiektów zrealizowanych w ramach zagospodarowania Placu PCK i terenów wokół jeziora Magistrackiego oraz nie założenia ksiąg drogi dla czterech zrealizowanych zadań inwestycyjnych.

Delegatura NIK w Opolu	Urząd Miejski w Ujeździe	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: - niedokonania zwiększenia wydatków na adaptację budynku szkoły w Niezdrowicach w WPI stanowiącym załącznik do budżetu Gminy, pomimo wprowadzenia takiej zmiany w budżecie Gminy, - niezłożenia przez osobę wykonującą czynności w postępowaniu na budowę drogi oświadczenia wymaganego art. 17 ust. 2 ustawy pzp, - realizację inwestycji, pomimo nierzetelnego dokumentowania odbiorów (różne daty zakończenia robót w protokołach i dzienniku budowy oraz nieudokumentowanie usunięcia usterek). - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: - wybudowania za 473,8 tys. zł w ramach adaptacji ww. budynku pomieszczeń przeznaczonych na przedszkole, które od czasu zakończenia zadania (styczeń 2007 r.) do zakończenia kontroli (lipiec 2010 r.) nie zostało uruchomione, - założenia książki wybudowanej drogi oraz książki obiektu dla adoptowanego budynku ponad dwa lata po zakończeniu ww. zadań, - braku wpisów w książce obiektu (m.in. protokołu odbioru, pozwolenia na użytkowanie) oraz nie załączeniu do niej wymaganych przepisami dokumentów (m.in. pozwolenia na budowę i na użytkowanie protokołu odbioru).
	Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo wydłużenia terminu opracowania dokumentacji kanalizacji Warmatów z naruszeniem przepisu art. 76 ustawy zp i nienaliczenia kar umownych z tego tytułu (2,2 tys. zł), - realizację inwestycji, pomimo braku wpisu dot. objęcia nadzoru autorskiego w dzienniku budowy oraz bezumownego pełnienia nadzoru inwestorskiego przez 24 dni, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Miejski w Namysłowie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: niedokonania zwiększenia wydatków na adaptację basenu w WPI załącznik do budżetu Gminy, pomimo wprowadzenia takiej zmiany w budżecie Gminy,

			– wydłużenia terminu opracowania dokumentacji basenu krytego o 15 dni z naruszeniem przepisu art. 144 ust. 1 ustawy pzp i nienaliczeniu kar umownych z tego tytułu (6,6 tys. zł), – nienaliczenia kar umownych za nieterminowe wykonanie projektu basenu letniego (1,3 tys. zł), – zlecenia robót dodatkowych (projektu basenu letniego) o wartości 43,9 tys. zł wykonawcy projektu basenu krytego w trybie z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 5), pomimo braku przesłanek dla zastosowania ww. trybu. Negatywnie oceniono realizację inwestycji, co było spowodowane nieprawidłowościami dot.: – wydłużenia terminu wykonania basenu krytego oraz określonych w umowie jego elementów i robót objętych projektem zamienym z naruszeniem przepisu art. 144 ust. 1 ustawy pzp i nienaliczeniu kar umownych z tego tytułu (4 510,6 tys. zł), – niezawiadomienia PINB o zakończeniu robót przed przystąpieniem do użytkowania świetlicy, – dokonania odbioru pierwszej części robót basenu z wadami i robotami niezakończonymi, – nieuzasadnionego wydłużenia terminu usunięcia wad na basenie i nie naliczenia kar umownych z tego tytułu (539,4 tys. zł). Pozytywnie oceniono: • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – niezgodnej z umową o dofinansowanie zmiany sposobu wykorzystania części świetlicy wiejskiej na przedszkole, – braku skutecznego nadzoru nad wykorzystaniem ww. świetlicy.
Delegatura NIK w Poznaniu	Urząd Gminy w Wapnie	Negatywna	Negatywnie oceniono • planowanie i przygotowanie inwestycji z uwagi na: – wybór wykonawcy na budowę WTZ o wartości 803,6 tys. zł, który podlegał wykluczeniu (nie zabezpieczenie oferty wadium w przedłużonym o 12 dni okresie związania ofertą), – zlecenie robót dodatkowych o wartości 60,4 tys. zł ww. wykonawcy w trybie z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 5), pomimo braku przesłanek dla zastosowania ww. trybu, – niezłożenie przez Wójta w ww. postępowaniu oświadczenia wymaganego art. 17 ust. 2 ustawy pzp, – brak protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia na ww. roboty dodatkowe,

			– nieprzekazanie Prezesowi UZP ogłoszenia o wyborze oferty na roboty budowlane WTZ, – niewykluczenie wykonawcy ze względu na niezłożenie przez niego oświadczenia o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu na dostawę autobusu dla WTZ, • realizację inwestycji z uwagi na: – wybudowanie i użytkowanie urządzeń służących do doczyszczania wód deszczowych na podstawie pozwolenia wodnoprawnego, które utraciło ważność, – zgłoszenie zakończenia budowy ww. urządzeń do PINB dopiero po 5 latach, – wybudowanie 4 latarni parkowych przy WTZ bez wymaganego pozwolenia na budowę, – brak skutecznego nadzoru nad realizacją budowy WTZ tj. potwierdzanie wykonania robót nie odnotowanych w dzienniku budowy, – nierzetelne prowadzenie dzienników budowy (brak wpisów dot. niektórych robót oraz gotowości do odbioru robót ulegających zakryciu. Pozytywnie oceniono: • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – zaciągania zobowiązań na realizację WTZ, które o 33,9 tys. zł przekraczały limit wydatków ustalony w planie finansowym Gminy, – nieterminowym regulowaniu zobowiązań w łącznej kwocie 320,1 tys. zł, – ulokowania, bez wymaganego upoważnienia Rady Gminy, w innym banku niż wykonujący obsługę bankową Gminy środków PFRON w kwocie 120 tys. zł, – zawarcia dwóch umów zlecenia na kwotę 7,4 tys. zł bez wymaganej kontrasygnaty skarbnika, – błędnego zakwalifikowania (jako wydatki bieżące) wydatków inwestycyjnych w kwocie 0,8 tys. zł, – bezpodstawnego wykazania jako krajowy wkład publiczny wydatków inwestycyjnych w kwocie 2,7 tys. zł, – ujęcia kwoty 120,0 tys. zł wydatków niewygasających równocześnie w kartotece wydatków inwestycyjnych 2005 r. – nieprowadzenia trzech kartotek inwestycyjnych w sposób określony w art. 13 ust. 4 uor, – nieposiadania przez siedem faktur stanowiących podstawę zapisów księgowych wszystkich cech dowodu księgowego, – prowadzenia ewidencji analitycznej dla potrzeb operacji pieniężnych dot. prefinansowania bez podziału na poszczególne projekty, – prowadzenia ewidencji kosztów inwestycyjnych WTZ niezgodnie z zasadami określonymi w zakładowym planie kont,
--	--	--	--

			– przyjęcia na stan środków trwałych niższej o 16,9 tys. zł wartości kanalizacji deszczowej oraz zawyżonej o 2,6 tys. zł wartości WTZ, – błędnego zaewidencjonowania (do pozostałych środków trwałych) oprogramowania o wartości 2,3 tys. zł oraz kserokopiarki o wartości 5,4 tys. zł, – równoległego prowadzenia w Urzędzie dwóch ksiąg inwentarzowych pozostałych środków trwałych z różniącymi się zapisami dot. stanu tych samych składników wyposażenia, – niezachowania (wynikających z obowiązującej w Urzędzie instrukcji) formy pisemnej lub nieokreślenia wysokości wynagrodzenia i terminu realizacji przy zlecaniu niektórych usług i robót oraz nieegzekwowania protokołów przyjęcia usług lub robót, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – niewykonywania w latach 2006-2010 obowiązkowych kontroli stanu technicznego WTZ, – nierzetelnym prowadzeniu książki ww. obiektu budowlanego, – braku aktualnych badań kontrolnych hydrantu znajdującego się w magazynie słomy, – niegospodarnego wydatkowania przez Gminę kwoty 2,1 tys. zł w latach 2005-2010 na ubezpieczenie budynku WTZ, pomimo że zgodnie z zawartą umową użyczenia koszty te miały obciążać podmiot prowadzący te warsztaty.
	Urząd Miejski w Śmiglu	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, • realizację inwestycji, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – nielegalnego użytkowania sieci wodociągowej od 6 października 2006 r. do 23 stycznia 2007 r., – ewidencjonowaniu zakończonych i odebranych zadań inwestycyjnych ze zwłoką, – braku prawidłowego utrzymania obiektu Domu Wiejskiego, – braku wpisów w książce obiektu budowlanego Domu Wiejskiego.
	Urząd Miejski w Kórniku	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – zlecenia robót dodatkowych o wartości 158,3 tys. zł ww. wykonawcy w trybie z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 5), pomimo braku przesłanek dla zastosowania ww. trybu,

			– braku ustalenia aktualnej wartości kontrolowanych zadań przed wszczęciem postępowań o ich udzielenie, – braku niezwłocznego powiadomienia Prezesa UZP o zawarciu umowy na budowę przedszkola, • realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot. nieterminowego zawiadamiania PINB o terminie rozpoczęcia robót budowlanych, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo stwierdzenia braku kontrasygnaty skarbnika na trzech umowach z wykonawcami robót o łącznej wartości 27,4 tys. zł, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – nieosiągnięcia pełnego zakładanego efektu rzeczowego dla sieci wodociągowej (wykonano 37 przyłączy na 41 zakładanych), – nieprzekazania w formie aportu spółce WODKOM (użytkownikowi) wybudowanej sieci wodociągowej, pomimo takiego zobowiązania (we wniosku o dofinansowanie), – niewykonywania w latach 2005-2007 obowiązkowych kontroli stanu technicznego budynku przedszkola, – założenia książki obiektu budowlanego dla przedszkola z opóźnieniem, – braku wymaganych wpisów w ww. książce, – braku w Urzędzie protokołu obowiązkowej kontroli przedszkola przeprowadzonej przez PINB.
	Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny Sp. z o.o. w Śmiglu	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono działania Spółki związane z eksploatacją stacji uzdatniania wody w Bronkowie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – braku wpisów w książce ww. obiektu budowlanego, – braku zabezpieczenia ww. książki w sposób chroniący jej karty przed usunięciem lub wymianą, – nieobjęciem w 2007 r. kontrolą okresową przeprowadzaną raz na pięć lat wszystkich obiektów wchodzących w skład stacji.
Delegatura NIK w Szczecinie	Urząd Miejski w Karlinie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, • realizację inwestycji, pomimo dokonywania w 3 przypadkach zmian terminów zakończenia zadań z naruszeniem przepisów art. 144 ust. 1 ustawy pzp i nienaliczania w tych przypadkach kar umownych (274,5 tys. zł), • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.

	Urząd Miejski w Dębnie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji pomimo jednorazowego odbioru kilkakrotnie zgłaszanych do odbioru robót zanikających oraz dokonywania wpisów w dzienniku budowy przez osoby niewymienione w jego części ogólnej, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo nieujęcia w wartości środka trwałego Gminy kosztów sporządzenia dokumentacji projektowej (9,3 tys. zł), - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Gminy w Mielnie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo błędu zawartego w projekcie kanalizacji Łazy etap II tj. posadowienia przepompowni na działce prywatnej, do której Gmina nie posiadała prawa dysponowania na cele budowlane, - realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: - obciążenia wykonawców dwóch kanalizacji Mielna etap II i III karami za nieterminowe wykonanie robót w wysokości niższej niż zapisane w umowach (odpowiednio o 430,4 tys. zł oraz 229,8 tys. zł, - nierzetelnego nadzoru nad jej realizacją kanalizacji Łazy etap II m.in. w zakresie wykonania błędnie zlokalizowanej przepompowni, - zmiany trasy przebiegu ww. kanalizacji bez uzyskania wymaganego pozwolenia na budowę co skutkowało m.in. koniecznością zapłaty kary nałożonej przez PINB (60,0 tys. zł), - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
Delegatura NIK w Warszawie	Urząd Miejski w Węgrowie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji, pomimo niesporządzania aneksów wydłużających terminy realizacji umów (5 na 7 przypadków) oraz nie dochodzenia kar umownych w tych przypadkach, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych pomimo braku ksiąg obiektów budowlanych dla obiektów objętych inwestycją i zlokalizowanych w dolinie Liwca oraz nieuruchomienia elektronicznego obiegu dokumentów i nie wykorzystywania elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu.

	Urząd Miasta i Gminy w Serocku	Pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji pomimo: - niesporządzenia wymaganego umową protokołu odbioru pomostów pływających, - nieterminowego zawiadomienia PINB o zakończeniu budowy linii oświetlenia, - niesporządzania w 6 na 9 przypadków protokołów odbioru pogwarancyjnego, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
	Urząd Miasta w Żyrardowie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: - niezawiadomienia PINB o zamierzonym terminie rozpoczęcia docieplenia budynku szkoły, - braku kontrasygnaty skarbnika na zleceniu wykonania dwóch tablic pamiątkowych za 2,4 tys. zł, - sporządzania ze zwłoką protokołów odbioru tablic informacyjnych i pamiątkowych oraz robót uzupełniających na przebudowie szkoły, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo że: - zobowiązania z tytułu 9 (na 48) faktur wystawionych przez wykonawców zapłacono od 2 do 48 dni po upływie terminu, - braku wymaganego sprawdzenia przez inspektorów nadzoru 4 z 14 faktur dotyczących przebudowy drogi, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.
Delegatura NIK w Wrocławiu	Urząd Miejski w Świdnicy	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, - realizację inwestycji, - wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo nieprawidłowego zaliczenia przez Urząd kosztów w wysokości 4,1 tys. zł (wykonanie wniosków aplikacyjnych) jako kosztów kwalifikowanych, - wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych usterek na obu inwestycjach dot. nierówności drogi i zapadnięcia studzienek.
	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: - planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: - braku terminu wykonania zamówienia w ogłoszeniu o przetargu, - niepodania przed otwarciem ofert kwoty, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia,

			– zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia z 7 miesięcznym opóźnieniem, • realizację inwestycji pomimo niewyegzekwowania od wykonawcy kary umownej w kwocie 16,2 tys. zł, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – nieprzeprowadzania wymaganych przeglądów okresowych stanu technicznego obiektów, – niewłaściwego utrzymania wałów na wysypisku śmieci oraz wejścia do budynku przychodni.
	Urząd Miejski w Trzebnicy	Negatywna	Negatywnie oceniono z uwagi na nieprawidłowości w zakresie: • planowania i przygotowania inwestycji, tj.: – bezpodstawnego unieważnienia I postępowania przetargowego skanalizowania wsi Księginice, które spowodowało wybór w kolejnym przetargu oferty wykonawcy (który złożył ważną ofertę w I postępowaniu) wyższej o 403,2 tys. zł, – niezłożenia przez osoby wykonujące czynności w ww. postępowaniach oświadczeń, o których mowa w art. 17 ust. 2 ustawy pzp, – nierzetelnego odbioru dokumentacji remontu Ratusza, • realizację inwestycji, tj.: – nie naliczenia kar umownych (161,3 tys. zł) za nieterminowe wykonanie remontu Ratusza, – nierzetelnego prowadzenia dziennika budowy ww. remontu, – nierzetelnego odbioru robót, w szczególności odebrania 280 m drogi, podczas gdy wykonano jedynie 200 m, – nieterminowego zawiadamiania o zakończeniu robót. • wydatkowania i rozliczania środków finansowych na ich realizację, pomimo nieujęcia w ewidencji księgowej projektu wydatku 15,0 tys. zł i zaniżenie o tą kwotę wartości środka trwałego, • wywiązywania się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – usunięcia usterek na budynku ratusza, – braku dowodów potwierdzających remont zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, – nieuzasadnionego zlecenia fugowania nawierzchni drogi za 44,6 tys. zł.
Delegatura NIK w Zielonej Górze	Urząd Miejski w Rzepinie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – niezałączenia do zaproszeń kierowanych do oferentów SIWZ w przypadku zapytania o cenę na nadzór inwestorski dla obu objętych

			badaniem inwestycji, – skierowania zaproszenia w przypadku ww. zapytania o cenę na rozbudowę kina do czterech, a niewymaganych pięciu wykonawców świadczących usługi będące przedmiotem zamówienia, • realizację inwestycji budowy Wiejskiego Domu Kultury w Drzeńsku. Negatywnie oceniono realizację rozbudowy kina z uwagi na: – wady i usterki wykonanej inwestycji (m.in. pęknięcie ściany szczytowej i nieszczelności dachu) nieusunięte pomimo upływu 2,5 roku od jej zakończenia, – zlecenie z pominięciem przepisów ustawy pzp robót dodatkowych na kwotę 196,5 tys. zł, – nierzetelny nadzór nad inwestycją (m.in. brak rysunków dot. zmian w projekcie oraz brak wpisów dot. ww. zmian, – niezawiadomienie PIP o zakończeniu budowy, – nieegzekwowanie przewidzianej w umowie wypłaty z polisy ubezpieczeniowej za nieusunięcie wad i usterek w określonym terminie. Pozytywnie oceniono: • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, pomimo nieprawidłowości dot. zaliczkowego finansowania wykonawców obu inwestycji. Wykonawcy fakturowali, inspektorzy nadzoru sporządzali protokoły odbioru wykonanych robót, a przedstawiciel Urzędu potwierdzał ich wykonanie w przypadku robót, które w rzeczywistości nie zostały jeszcze rozpoczęte (np. wykonanie ścian z bloczków betonowych, podczas gdy nie było jeszcze ław fundamentowych), • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot. nie przeprowadzania wymaganych kontroli stanu technicznego budynków.
	Urząd Miejski w Sulechowie	Pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, pomimo zlecenia projektu Sali Wiejskiej bez zawarcia wymaganej umowy, oraz nieterminowego wykonania ww. projektu (o 68 dni) bez konsekwencji, • realizację inwestycji, pomimo nieprawidłowości dot.: – braku wymaganej umową na budowę kanalizacji książki obmiarów (inwestycje rozliczono ryczałtowo w maksymalnej kwocie wynoszącej 1 474,6 tys. zł, – wypłacenia bez wymaganego zawarcia umowy kwoty 17,8 tys. zł za roboty dodatkowe na kanalizacji, – wypłacenia kwoty wyższej o 9.8 tys. zł za budowę Sali Wiejskiej w wyniku zmian za-

			kresu robót, na które nie sporządzono protokołów konieczności i aneksów do umowy, • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację, • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot.: – założenia ksiąg obiektów budowlanych odpowiednio po pięciu i dwóch latach od oddania inwestycji do użytkowania dla przepompowni ścieków i Sali Wiejskiej, – nieprzeprowadzania wymaganych przeglądów okresowych stanu technicznego obiektów.
	Urząd Miasta w Krośnie Odrzańskim	Pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień	Pozytywnie oceniono: • planowanie i przygotowanie inwestycji, • realizację inwestycji pomimo opóźnionego wykonania stacji uzdatniania wody oraz braku udokumentowania nadzoru inwestorskiego nad modernizacją studni poboru wody. • wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych na ich realizację. • wywiązywanie się z zobowiązań umownych i założeń projektowych.

Załącznik 4. Wykaz organów, którym przekazano informacje o wynikach kontroli.

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Rzecznik Praw Obywatelskich
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
8. Przewodniczący Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu RP
9. Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP
10. Przewodniczący Komisji do spraw Unii Europejskiej Sejmu RP
11. Przewodniczący Komisji Infrastruktury Sejmu RP
12. Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP
13. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
14. Minister Infrastruktury
15. Minister Rozwoju Regionalnego
16. Centralne Biuro Antykorupcyjne
17. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych
18. Wojewodowie

Załącznik 5. Zdjęcia

1. Zdjęcie narciarskiego stoku igielitowego w Głubczycach (Pietrowicach).

Po jego rozebraniu.

2. Zdjęcie odłączonych i niedziałających solarów (ogniw słonecznych) wybudowanych na konstrukcji stalowej przy kotłowni na ul. Kopernika w Praszcze.

3. Zdjęcie nieogrodzonego piaskownika w Gminie Wapno (ogrodzenie zamontowano po interwencji kontrolera (art. 51 ustawy o NIK)).

4. Zdjęcie usterek po przeprowadzonym remoncie w Ratuszu w Trzebnicy.

5. Usterki na wyremontowanej drodze w Trzebnicy.

6. Zdjęcie przedszkola uruchomionego w pomieszczeniach świetlicy w Krasowicach w Gminie Namysłów.

